

ΔΔΜΠΣ Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση

Πτυχιακή Εργασία:

Ευρωπαϊκή Χρηματοδότηση στο Δήμο Αλεξανδρούπολη

Καθηγητής:

ΘΩΜΑΣ ΠΟΥΦΙΝΑΣ

Δήμητρα Μπαϊρα

Κομοτηνή 2017

Περιεχόμενο

I. Εισαγωγή	4
Α. Κύριοι Στόχοι Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»	4
Β. Στόχοι Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αλεξανδρούπολης	5
Γ. Στόχοι και Σύγκλιση	7
II. Η απορρόφηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προγραμμάτων στο Δήμο Αλεξανδρούπολης	9
Α. Έργα ΕΣΠΑ στο Δήμο Αλεξανδρούπολης	9
Β. Υποβολή προτάσεων ένταξης σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα	11
III. Σύγκριση με άλλους Δήμους και αξιολόγηση των συγκριτικών στοιχείων	13
Α. Δήμος Κομοτηνής	14
Β. Δήμος Ξάνθης	14
Γ. Δήμος Καβάλας	14
Δ. Αξιολόγηση των συγκριτικών στοιχείων ομοίων δήμων ανά την Επικράτεια	15
1. Δεδομένα	15
2. Μεταβλητές	16
3. Μεθοδολογία	16
4. Αποτελέσματα και ερμηνεία	17
IV. Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα της τρεχούσης προγραμματικής περιόδου	19
Α. Π.Ε.Π. Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης	20
Β. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»	22
Γ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ»	25
Δ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ»	26
Ε. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	27
ΣΤ. Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Πηγές Χρηματοδότησης συμπεριλαμβανομένων και άλλων εκτός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ	29
1. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	29
2. Διμερή (διασυνοριακά) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	29

3. Πολυμερή (διαπεριφερειακά και διακρατικά) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	30
α) Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «Βαλκανική – Μεσόγειος 2014-2020»	30
β) Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «MED 2014-2020»	31
γ) Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «Αδριατική – Ιόνιο 2014-2020»	31
δ) Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου 2014-2020»	32
ε) Κοινό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας 2014-2020»	32
στ) Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας «INTERREG EUROPE 2014-2020»	32
4. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα URBACT	34
Z. Λοιπά Ευρωπαϊκά Προγράμματα	34
1. HORIZON 2020	35
2. LIFE+	35
3. ELENA	36
4. CEF	37
H. Μέσα ειδικής στήριξης	37
1. JASPERS	37
2. JESSICA	38
V. Προτάσεις για τη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων	38
Α. Προσωπικό	40
Β. Δυνατότητα χρηματοδότησης έργων που αποτελούν στόχοι του Δήμου Αλεξανδρούπολης σύμφωνα με το Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα	41
Γ. Συμπεράσματα	43
 Βιβλιογραφία	 47
 Παραρτήματα:	
Παράρτημα 1) Πίνακας Excel (Δεδομένα δήμων)	
Παράρτημα 2) Word (Παλινδρομήσεις)	

I. Εισαγωγή

Μία από τις συνήθειες και πάγιες αξιώσεις των αυτοδιοικητικών έναντι των Υπηρεσιών τους είναι η άντληση όσο το δυνατό περισσότερων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων. Κεντρικό ερώτημα της παρούσης εργασίας είναι το εξής: Υπάρχει η δυνατότητα, αλλά και η ανάγκη βελτιστοποίησης στην απορρόφηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων στο πλαίσιο της παρούσης διοικητικής και οικονομικής κατάστασης του Δήμου Αλεξανδρούπολης;

«Ό,τι φέρνει ανάπτυξη, επιτρέπεται να χρηματοδοτείται και με την ανάληψη χρέους» (Was Wachstum schafft, darf sehr wohl mit Schulden finanziert werden), Χέλμουτ Σμιτ (*1918), γερμανός πολιτικός (SPD) 1974-1982 Καγκελάριος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

A. Κύριοι Στόχοι Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

Οι κύριοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» είναι οι εξής πέντε

1. Απασχόληση

- απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών

2. Έρευνα και Ανάπτυξη

- Το 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται στην Έρευνα και την Ανάπτυξη

3. Κλιματική αλλαγή και ενεργειακή βιωσιμότητα

- μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990
- εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
- αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης

4. Εκπαίδευση

- Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 10%
- ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών

5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

- μείωση τουλάχιστον κατά 20 εκατομμύρια των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού¹

¹http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_el.htm

Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ανώτατο όργανο άσκησης πολιτικής όλων των κρατών μελών της, αναμφισβήτητα δεν μπορεί να υλοποιηθεί ανεξάρτητα και αφηρημένα από την πολιτική στρατηγική των μελών της και κατ' επέκταση την στρατηγική της εκάστοτε Τοπικής Αυτοδιοίκησης αυτών.

Στην περίπτωση της Ελλάδος, αρκεί μια ματιά στις πλέον πολυάριθμες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα των δήμων μετά τον Καλλικράτη (Νόμος 3852/2010)², πολλές εκ των οποίων, από τη φύση των αντικειμένων τους, δε δύνανται να υπηρετούνται χωρίς τη διαμόρφωση της αντίστοιχης πολιτικής. Με άλλα λόγια, η άσκηση μιας αρμοδιότητας, η οποία δεν εξαντλείται στην αυστηρή εφαρμογή μιας κρατικής διάταξης, δηλαδή δεν έχει καθαρά διεκπεραιωτικό χαρακτήρα, αλλά απαιτεί την προηγούμενη λήψη αποφάσεων σε πολιτικό επίπεδο, δεν μπορεί παρά να συμβαδίζει τουλάχιστον με την πολιτική στρατηγική του συνόλου στο οποίο ανήκει, ήτοι την εθνική πολιτική και την πολιτική στην οποία αυτή εντάσσεται, δηλαδή την ευρωπαϊκή πολιτική. Διαφορετικά θα κινούνταν όχι μόνον εκτός κοινού πολιτικού πλαισίου, αλλά και εκτός της κείμενης νομοθεσίας.

B. Στόχοι Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αλεξανδρούπολης

Για τους λόγους αυτούς έχει νόημα, καταρχήν, η σύγκριση των ως άνω κύριων στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» με τους κύριους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αλεξανδρούπολης, το οποίο εκπονείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 266 Ν.3852/2010, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 18 Ν. 3870/2010, και το οποίο αποτυπώνει ως γενική κατεύθυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής, το εξής στρατηγικό όραμα της Δημοτικής Αρχής του Δήμου Αλεξανδρούπολης για τα έτη 2015-2019:

«Η αξιοποίηση της γεωγραφικής του θέσης και η μετατροπή του σε κέντρο εμπορίου και υπηρεσιών υψηλής αξίας, η ανάδειξή του και η κατοχύρωσή του ως τουριστικού προορισμού, η εκμετάλλευση του γεωθερμικού πεδίου και η προσαρμογή της αγροτικής οικονομίας στα σύγχρονα δεδομένα, υπό το πρίσμα της προστασίας του περιβάλλοντος, της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και της δημιουργίας πλέγματος κοινωνικής προστασίας προς τα οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερα στρώματα των πολιτών. Για την επίτευξη των ανωτέρω, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης θα πρέπει να καταστεί οικονομικά αυτοδύναμος,

²http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/nomos_kallikrati_9_6_2010.pdf

συμμετοχικός, διαφανής και πολυφωνικός, ενσωματώνοντας στη λειτουργία του τις αρχές της σύγχρονης διοίκησης.»³

Προς εκπλήρωση του ως άνω διατυπωμένου στρατηγικού οράματος ο Δήμος Αλεξανδρούπολης έθεσε τους κάτωθι στρατηγικούς άξονες:

Άξονας 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

- Αειφορική διαχείριση προστατευόμενων περιοχών
- Εκπόνηση υδρογεωλογικής μελέτης για το σύνολο του Δήμου
- Αξιοποίηση ΑΠΕ - Εκμετάλλευση γεωθερμικού πεδίου Αρίστηνου (εξοικονόμηση ενέργειας)
- Επέκταση υποδομών και δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ομβρίων, βιολογικών καθαρισμών
- Κατασκευή και Λειτουργία δομών διαχείρισης απορριμμάτων
- Αξιοποίηση παραλιακής ζώνης και προστασία από τη διάβρωση
- Διεκδίκηση Παραχώρησης Χερσαίας Ζώνης Λιμένα
- Ανάπλαση του ιστορικού – εμπορικού κέντρου της πόλης
- Ολοκλήρωση κυκλοφοριακής μελέτης
- Ολοκλήρωση κατασκευής Περιφερειακού Δρόμου
- Αναβάθμιση υφιστάμενου εσωτερικού οδικού δικτύου

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

- Κοινωνική και εργασιακή ένταξη ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων (Συμβουλευτική, στήριξη ΚΟΙΝΣΕΠ, συμμετοχή σε αναπτυξιακές συμπράξεις κλπ)
- Ενίσχυση δικτύου εθελοντών
- Συντήρηση και αναβάθμιση υπαρχόντων αθλητικών εγκαταστάσεων
- Δημιουργία νέου Κλειστού Γυμναστηρίου
- Δημιουργία θερμοκοιτίδων καινοτόμων επιχειρήσεων σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο και το Επιμελητήριο
- Συντήρηση σχολικών κτιρίων, παιδικών σταθμών και βρεφονηπιακών σταθμών
- Κατασκευή νέου σχολικού συγκροτήματος στο χώρο του Οικοπάρκου Αλτιναλμάζη
- Λειτουργία Πειραματικού και Μουσικού Γυμνασίου
- Ενίσχυση και επέκταση δράσεων του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Δήμου Αλεξανδρούπολης

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

- Βελτίωση αρδευτικού συστήματος

³ http://www.alexpolis.gr/assets/ETOS_2016/epix2015_2019.pdf, σελ. 67

- Χρήση γεωθερμίας για γεωργικές εφαρμογές
- Λειτουργία προγραμμάτων συμβουλευτικής και τεχνικής στήριξης αγροτών
- Δημιουργία Σφαγείου στις Φέρες
- Δημιουργία ανταγωνιστικής ταυτότητας της πόλης (city branding)
- Προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού (συνεδριακού, αθλητικού, θρησκευτικού, θεραπευτικού)
- Ανάδειξη και αξιοποίηση του Χαμάμ και της Χάνας στην Τραϊανούπολη και βελτίωση υποδομών ξενοδοχειακής εγκατάστασης
- Εξυγίανση ΒΙ.ΠΕ και ΒΙΟ.ΠΑ.
- Χωροθέτηση Κτηνοτροφικών Πάρκων
- Κατάρτιση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης με στόχο την ενίσχυση της επισκεψιμότητας και της εμπορικής και τουριστικής δραστηριότητας στο ιστορικό – εμπορικό κέντρο της Αλεξανδρούπολης
- Υλοποίηση του Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου, σε συνεργασία με τον Εμπορικό Σύλλογο Αλεξανδρούπολης
- Έναρξη διαδικασίας δημιουργίας Διαμετακομιστικού Κέντρου στην ιδιοκτησία των 486 στρεμμάτων ανάμεσα στο αεροδρόμιο και το λιμάνι

Άξονας 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

- Τροποποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας
- Ενέργειες Προετοιμασίας και ωρίμανσης έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- Εφαρμογή Συστήματος Διοικητικής Απόδοσης στο σύνολο του Δήμου
- Συμμετοχή του προσωπικού σε προγράμματα επιμόρφωσης
- Ανανέωση μηχανογραφικού εξοπλισμού
- Εφαρμογή σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για τη διευκόλυνση της εσωτερικής λειτουργίας του Δήμου και την εξυπηρέτηση του πολίτη
- Ενεργειακή αναβάθμιση Δημοτικών κτιρίων
- Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας⁴

Γ. Στόχοι και Σύγκλιση

⁴ http://www.alexpolis.gr/assets/ETOS_2016/epix2015_2019.pdf, σελ. 67-70

Προβαίνοντας στην αξιολόγηση των στοχοθεσιών του Δήμου Αλεξανδρούπολης σε σχέση με τις στοχοθεσίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» διαπιστώνει κανείς την ύπαρξη ουσιαστικών συγκλίσεων στα βασικά ζητήματα τις αύξησης της απασχόλησης, της προώθησης εναλλακτικών πηγών ενέργειας, της προώθησης της εκπαίδευσης του πληθυσμού και της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η σύγκλιση αυτή οφείλεται βέβαια στο γεγονός ότι ο Δήμος Αλεξανδρούπολης όπως οι περισσότεροι των ελληνικών δήμων, και ειδικότερα ως ένα ακριτικός δήμος, αντιμετωπίζει ακριβώς εκείνα τα κοινωνικά προβλήματα, τα οποία η ευρωπαϊκή στρατηγική φιλοδοξεί να καταπολεμήσει στο σύνολο της εδαφικής εμβέλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός είναι τόσο η ανάπτυξη και η κοινωνική εξέλιξη των κρατών μελών, όσο και η αύξηση της σύγκλισης μεταξύ αυτών. Δεν είναι μόνο η κάθε φορά υφιστάμενη οικονομική σύγκλιση, η οποία από τη σύναψη της συνθήκης του Μάαστριχτ αποτελεί κριτήριο για την ένταξη των υποψήφιων κρατών μελών στην νομισματική ένωση, αλλά και η αύξηση της οικονομικής σύγκλισης ως συνεχής στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με την κοινωνική, περιβαλλοντολογική και την εν γένει σύγκλιση των κρατών μελών, και τούτο διότι αυτή η καλύτερη πάντα δυνατή σύγκλιση θεωρείται ικανή να επιφέρει την αρμονία στην παραγωγικότητα, οικονομική σταθερότητα και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.⁵

Λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους αυτούς τις οικονομικής σύγκλισης, της κοινωνικής συνοχής και της ενιαίας περιβαλλοντολογικής πολιτικής, γίνεται κατανοητός ο λόγος για τον οποίον όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία που δημιουργούνται με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκεινται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις, διατίθενται για συγκεκριμένους σκοπούς, είτε σαφώς προσδιορισμένους, είτε υπό την προϋπόθεση ένταξης των χρήσεων τους σε συγκεκριμένο προδιαγεγραμμένο στρατηγικό πλαίσιο.

Ο στόχος της σύγκλισης αποτελούσε τον πρώτο κατά προτεραιότητα στόχο και της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή της περιόδου 2007- 2013. Στόχευε στις περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕΠ κάτω από 75% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την ταχύτερη οικονομική τους ανάπτυξη. Η χρηματοδότηση προβλέπονταν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής. Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) αποτελεί εφαρμογή της λεγόμενης «Νέας Στρατηγικής Προσέγγισης» βάσει της

⁵ <http://www.europarl.europa.eu/brussels/website/media/Lexikon/Pdf/Konvergenz.pdf>

οποίας, οι προτεραιότητες, όπως αυτές έχουν καθοριστεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή οι κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές, ενσωματώνονται στις εθνικές προτεραιότητες των κρατών μελών, και κατ' επέκταση των περιφερειών τους. Πρόκειται δηλαδή για ένα έγγραφο αναφοράς του κράτους μέλους για τον προγραμματισμό των ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.⁶ Το ΕΣΠΑ καθορίζει επίσης τα επί μέρους επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία εξυπηρετούν την υλοποίηση των στόχων που αυτό και οι κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές θέτουν.

II. Η απορρόφηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προγραμμάτων στο Δήμο Αλεξανδρούπολης

Στο ΕΣΠΑ της προηγούμενης αλλά και της τρεχούσης προγραμματικής περιόδου έχουν ενταχθεί τα εξής έργα του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

A. Έργα ΕΣΠΑ στο Δήμο Αλεξανδρούπολης⁷

Τίτλος Έργου και Φορέας	Προϋπολογισμός	Ύψος Συμβάσεων	Ύψος Πληρωμών
Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Φερών Δήμου Αλεξανδρούπολης Νομού Έβρου ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ Χρηματοδότηση: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη	6.164.340 €	6.164.340 €	5.119.507 €
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ Χρηματοδότηση: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού Φορέας Διαχείρισης Ε.Υ.Δ.Ε.Π. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	5.223.319 €	5.147.233 €	4.946.917 €
ΟΙΚΟΠΑΡΚΟ ΑΛΤΙΝΑΛΜΑΖΗ ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	2.507.959 €	2.507.959 €	2.493.614 €
Κατασκευή αγωγών εξωτερικού υδραγωγείου ύδρευσης στην πόλη της Αλεξανδρούπολης ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	2.443.659 €	2.443.659 €	1.941.684 €
Αγωγός μεταφοράς νερού για την ενίσχυση του υδρευτικού δικτύου Δικέλλων - Μεσημβρίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	1.832.600 €	1.832.600 €	1.832.600 €
Έργα Βελτίωσης - Ενίσχυσης Υδραγωγείου και Δικτύων Ύδρευσης Οικισμών του Δήμου Αλεξανδρούπολης ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	1.829.040 €	1.382.162 €	1.382.162 €
Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων στις περιοχές Παρμενίωνα και Αγ. Δημητρίου του Δήμου Αλεξανδρούπολης ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	1.408.530 €	1.408.530 €	1.408.530 €
Μητροπολιτικό δίκτυο οπτικών ινών του Δήμου Αλεξανδρούπολης	1.635.728 €	1.635.728 €	1.635.728 €

⁶ http://www.hellaskps.gr/programper4/files/NSRF_VERSION_GR_SFC_260107.pdf, Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς 2007-2013, επίσημο κείμενο, σελ.5, 93 επ.

⁷ http://anartychi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_10_505; καθώς και τηρούμενα στοιχεία του Δήμου Αλεξανδρούπολης

ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ - ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ Ε.Ε.Λ. ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	1.061.850 €	1.061.850 €	1.061.850 €
ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Αποκατάσταση διατηρητέου κπρίου Καπνομάγαζου στην Αλεξανδρούπολη.	1.297.529 €	1.293.778 €	1.230.312 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Βελτίωση και ασφαλιτόστρωση παράπλευρων δρόμων Εγνατίας οδού στο Δήμο Φερών Ν. Έβρου	1.209.824 €	1.209.824 €	1.209.824 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΔΙΑΒΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	1.103.242 €	1.103.242 €	1.103.242 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ	1.123.242 €	1.123.242 €	1.123.242 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΙΑΤΡΕΙΟΥ ΦΕΡΩΝ	524.439 €	524.439 €	524.439 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΤΕΡΜΑ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΑΒΑΝΤΟΣ	1.109.798 €	1.109.798 €	1.109.798 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Κατασκευή Νηπιαγωγείου Παλαγιάς Νομού Έβρου.	449.733 €	449.733 €	449.733 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων της περιοχής υπόλοιπο ΚΕΓΕ (Β34) του Δήμου Αλεξανδρούπολης	648.731 €	648.731 €	648.731 €
ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΗΣ	688.095 €	688.095 €	688.095 €
ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	792.792 €	792.792 €	780.814 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων της περιοχής Αγ. Βασιλείου (Β32) του Δήμου Αλεξανδρούπολης	791.532 €	564.504 €	564.504 €
ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Ανέγερση Νέου - Επέκταση Υπάρχοντος Κέντρου Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)	767.643 €	767.643 €	767.643 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ	321.130 €	321.130 €	321.130 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Επέκταση μητροπολιτικού δικτύου οπτικών ινών του Δήμου Αλεξανδρούπολης	649.099 €	649.099 €	649.099 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης του οικισμού Μαΐστρου Αλεξανδρούπολης	559.890 €	544.603 €	399.623 €
ΔΕΥΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ ΑΥΡΑΣ	199.378 €	199.378 €	199.378 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Κατασκευή νέας Αίθουσας Πολλαπλών Χρήσεων στο Γυμνάσιο Πέπλου του Δήμου Φερών Ν. Έβρου	376.869 €	376.869 €	376.869 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Ανάπλαση πάρκου Ανατολικής Θράκης στην Αλεξανδρούπολη	241.377 €	241.377 €	233.157 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Δημιουργία σύγχρονων παιδότοπων στην Αλεξανδρούπολη	174.643 €	174.643 €	174.643 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Εξοπλισμός παιδικών χαρών Δήμου Αλεξανδρούπολης	115.404 €	115.404 €	115.404 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων	78.995 €	78.995 €	64.223 €

Μάρκης του Δήμου Αλεξανδρούπολης			
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
Σύνολο Έργων ενταγμένων στο ΕΣΠΑ 2007-2013	37.330.410 €	36.561.380 €	34.556.495 €

Από την έναρξη της προηγούμενης έως και την τρέχουσα προγραμματική περίοδο έχουν ενταχθεί μέχρι και σήμερα τα ως άνω συνολικά 30 έργα του Δήμου Αλεξανδρούπολη εκ των οποίων τα 9 της ΔΕΥΑ Αλεξανδρούπολης στο ΕΣΠΑ, το συνολικό ύψος πληρωμών των οποίων ανέρχεται σε ποσό 34.556.495 ευρώ.

Β. Υποβολή προτάσεων ένταξης σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα

Περαιτέρω, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης έχει υποβάλλει τις εξής προτάσεις για την ένταξη έργων σε χρηματοδοτικά προγράμματα.

1. «Ζωή στο Λιμάνι»

Το έργο αφορά την ανακαίνιση τριών αποθηκών ιδιοκτησίας της ΓΑΙΟΣΕ, στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, με στόχο τη δημιουργία πολυχώρων αναψυχής & πολιτισμού.

Πρόκειται για κτίρια που κατασκευάσθηκαν μεταξύ των ετών 1869-1972 από τη Γαλλική εταιρεία Ανατολικών Σιδηροδρόμων. Οι αποθήκες δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδίου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας να αξιοποιήσει τις απολήξεις του σιδηροδρόμου στα λιμάνια της και να διευκολύνει το διαμετακομιστικό εμπόριο από αυτά. Αποτελούσαν τον πρόδρομο των σημερινών εμπορευματικών σταθμών. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν σε κτίρια που βρίσκονται στα όρια της λιμενικής ζώνης, στο κέντρο του παραλιακού μετώπου της πόλης, εντός της περιοχής παρέμβασης των ΟΣΑΑ ΠΕΠ-ΑΜΘ, σε ζώνη υψηλής κινητικότητας και εμπορικής αξίας.

Τόσο το εγκεκριμένο ΟΣΑΑ ΠΕΠ ΑΜΘ όσο και οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται ή πρόκειται να υλοποιηθούν σχεδιάσθηκαν να γίνουν με χρηματοδότηση του ΠΕΠ-ΑΜΘ (ΕΣΠΑ) καθώς την αξιοποίηση χρηματοδότησης από το JESSICA.

2. «InnoSity»

Το Γραφείο Ενέργειας και Φυσικών Πόρων του Δήμου Αλεξανδρούπολης υπέβαλε τον Μάρτιο του 2016 πρόταση ένταξης στο πρόγραμμα «Αστικές Καινοτόμες Δράσεις» (Urban Innovative Actions- UIA) και συγκεκριμένα στον θεματικό άξονα «ενεργειακή μετάβαση», του έργου «InnoSity», το οποίο στοχεύει στην αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον αστικό ιστό, στην μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από τον τομέα των

μεταφορών και στην αύξηση της χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για την μετατροπή σε μία έξυπνη πόλη, ενώ περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός αποκεντρωμένου αστικού συστήματος για την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας από Α.Π.Ε. σε κτηριακό συγκρότημα του Δήμου, το οποίο θα λειτουργεί ως πλατφόρμα δοκιμών καινοτόμων τεχνολογιών, όπως έξυπνο μικροδίκτυο και υβριδικό σύστημα Φ/Β-ΣΗΘΥΑ., αλλά και την προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων και ηλεκτρικών ποδηλάτων, την μετατροπή δημοτικών οχημάτων σε CNG και την κατασκευή μικρού σταθμού τροφοδοσίας CNG, την μικρής κλίμακας εφαρμογή ενός έξυπνου συστήματος φωτισμού πόλης, το οποίο ενημερώνει για θέσεις πάρκινγκ, προειδοποιεί για ισχυρά καιρικά φαινόμενα και παρέχει ελεύθερο WiFi στους πολίτες και επισκέπτες της περιοχής, και τέλος μία έξυπνη ηλεκτρονική πλατφόρμα (InnoSity Sharing Intelligent Platform), η οποία θα συγκεντρώνει κρίσιμα στοιχεία ενεργειακών καταναλώσεων της πόλης.^{8 9 10}

Ενόψει της πρωτοπόρου ως άνω πρωτοβουλίας, αλλά και της υποβολής εμπειριστατωμένης σχετικής ενεργειακής μελέτης προσδοκάται η ένταξη του εγχειρήματος στο προαναφερθέν χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

3. «Optimal Waste Management with the use of ICT and telematics» - cOMMIT

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης μαζί με την Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Διαχείρισης Απορριμμάτων Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης ως Επικεφαλής Εταίρος, τον Δήμο Skopje της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, τον Δήμο Αλεξάνδρειας, τον Δήμο Kardzhali της Βουλγαρίας, τον Δήμο Fier της Αλβανίας και τον Δήμο Λάρνακας της Κύπρου υπέβαλε στο Διακρατικό Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG Balkan Mediterranean 2014 – 2020, στον τομέα του Ειδικού Στόχου 2.2 αυτού, και συγκεκριμένα στον τομέα «Βιώσιμη χωρική ενότητα: προώθηση της διακρατικής συνεργασίας για την αποδοτικότητα των πόρων και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή» πρόταση με τίτλο «Optimal Waste Management with the use of ICT and telematics» -cOMMIT, η οποία στοχεύει στην προώθηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης των αποβλήτων, βασιζόμενες σε μεθόδους τηλεματικής και πληροφορικής με σκοπό την μείωση του λειτουργικού κόστους της διαχείρισης των αποβλήτων και κυρίως των δαπανών εκείνων που προκύπτουν από τις διαδικασίες αποκομιδής, αλλά και στη μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος, ως αποτέλεσμα της μείωσης της κατανάλωσης καυσίμου, και τούτο μέσω της παρακολούθησης της θέσης και της κατάστασης του

⁸ <https://diavgeia.gov.gr/doc/7%CE%98%CE%A99%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%A62%CE%95?inline=true>

⁹ <http://alexpolis.gr/assets/2016/innosity.pdf>

¹⁰ <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%99%CE%A9%CE%A7%CE%A9%CE%A8%CE%9F-13%CE%A4?inline=true>

οχήματος, όπως τη λειτουργία και την κατανάλωση καυσίμου, την παρακολούθηση της ποσότητας των αποβλήτων που συλλέγονται από το όχημα με εξοπλισμό μέτρησης καθώς και μέσω της καταγραφής των κάδων απορριμμάτων με τη χρήση RFID.¹¹

4. «Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοτικών Υποδομών»

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης υπέβαλε πρόταση πιλοτικού και επιδεικτικού έργου για χρηματοδότηση στον άξονα «Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων» (Environment & Resource Efficiency) του προγράμματος LIFE, με αντικείμενο την αντικατάσταση συμβατικών λαμπτήρων με led, την αξιοποίηση χαμηλής ενθαλπίας γεωθερμικού πεδίου για την αντικατάσταση των συμβατικών καυσίμων και την χρήση της επιφανειακής γεωθερμίας για αντικατάσταση των συμβατικών μέσων θέρμανσης στα δημοτικά κτίρια.^{12 13}

5. «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός Πάρκου Προσκόπων Αλεξανδρούπολης»

Επιπλέον, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης υπέβαλε πρόταση για χρηματοδότηση του έργου με τίτλο «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός Πάρκου Προσκόπων Αλεξανδρούπολης» και συγκεκριμένα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη», και δη στον άξονα προτεραιότητας 14 «Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων (ΤΣ)», η μελέτη του οποίου εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών & Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου και το οποίο αποσκοπεί στην περιβαλλοντική αναβάθμιση του υφιστάμενου πάρκου διά της δημιουργίας νέων υποδομών, όπως την εγκατάσταση δικτύου αυτόματου ποτισμού, τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων υποδομών καθώς και στην τοποθέτηση νέας μεταλλικής κερκίδας στο κηποθέατρο του Δήμου.¹⁴

III. Σύγκριση με άλλους Δήμους

Για την καλύτερη αξιολόγηση της πραγματοποιηθείσας απορρόφησης πόρων από το Δήμο Αλεξανδρούπολης, από την τελευταία προγραμματική περίοδο των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων έως και σήμερα, ενδείκνυται η σύγκριση του με άλλους όμοιους Δήμους.

¹¹<https://diavgeia.gov.gr/doc/7%CE%918%CE%97%CE%A9%CE%A8%CE%9F-1%CE%A5%CE%99?inline=true>

¹² <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A96%CE%A5%CE%9F%CE%A9%CE%A8%CE%9F-44%CE%9B?inline=true>

¹³<https://diavgeia.gov.gr/doc/77%CE%A6%CE%A5%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%A574?inline=true>,
<https://diavgeia.gov.gr/doc/730%CE%A8%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%A1%CE%9F%CE%A4?inline=true>

¹⁴ <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%966%CE%93%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%9587?inline=true>

A. Δήμος Κομοτηνής¹⁵

Τα αντίστοιχα του ως άνω πίνακα πραγματοποιηθέντων με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ έργων στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών και Ανάπτυξης, τα οποία ελήφθησαν για το Δήμο Αλεξανδρούπολης, δείχνουν ότι ο Δήμος Κομοτηνής κατά το ίδιο χρονικό διάστημα άντλησε το συνολικό ποσό των 27.545.767 ευρώ από το ΕΣΠΑ. Συγκεκριμένα, για τον υπολογισμό του συνολικού ύψους πληρωμών για έργα ενταγμένα στο ΕΣΠΑ ελήφθησαν υπόψη τα έργα του Δήμου Κομοτηνής και της ΔΕΥΑ Κομοτηνής, όπως και κατά των υπολογισμών των αντίστοιχων στοιχείων του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

Η Κομοτηνή ως ανήκουσα στην ίδια Περιφέρεια αποτελεί καλό συγκριτικό δήμο έχοντας πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή του έτους 2011 66.919 κατοίκων, ενώ η Αλεξανδρούπολη είχε 72.959¹⁶ κατοίκους, δηλαδή 6.040 σε αριθμό ή 9 % σε ποσοστό κατοίκους περισσότερους.

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης άντλησε ποσό 34.556.495 ευρώ δηλαδή 25 % περισσότερους πόρους από το Δήμο Κομοτηνής.

Ο αριθμός όμως των ενταγμένων έργων του Δήμου Κομοτηνής είναι 39, εκ των οποίων τα 12 της ΔΕΥΑ Δήμου Κομοτηνής, ενώ τα έργα του Δήμου Κομοτηνής αφορούν επίσης κυρίως την κατασκευή και επέκταση γενικών υποδομών με μεγαλύτερο σε αξία έργο την κατασκευή επέκτασης του χώρου υγειονομικής ταφής απορριμμάτων του Δήμου Κομοτηνής.

B. Δήμος Ξάνθης¹⁷

Ο Δήμος Ξάνθης ανήκει επίσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, έχει σύμφωνα με την απογραφή του 2011 πληθυσμό 65.133 κατοίκων και ενέταξε στην ίδια ως άνω χρονική περίοδο ισάριθμα έργα με τον Δήμο Αλεξανδρούπολης στο ΕΣΠΑ, εκ των οποίων τα 10 πραγματοποιήθηκαν από την ΔΕΥΑ Ξάνθης.

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης έχει 12% μεγαλύτερο πληθυσμό από το Δήμο Ξάνθης, ενώ άντλησε 208 % περισσότερους πόρους σε σχέση με το ποσό των 16.620.655 ευρώ το οποίο άντλησε ο Δήμος Ξάνθης από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και μέχρι σήμερα. Οι φύση των έργων του Δήμου Ξάνθης αφορά κυρίως υποδομές οδών, αλλά και σχολικές υποδομές.

Γ. Δήμος Καβάλας¹⁸

¹⁵ http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_41_520;

¹⁶ http://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/FEK_monimos_rev.pdf/125204a0-726f-46fe-a141-302d9e7a38dc

¹⁷ http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_36_516;

¹⁸ http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_20_511;

Ο Δήμος Καβάλας είναι με πληθυσμό 70.501 κατοίκων ο δεύτερος μεγαλύτερος δήμος της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης.

Κατά την ίδια χρονική περίοδο απορρόφησε συνολικά ποσό 30.834.309 ευρώ σε σύνολο 36 έργων, εκ των οποίων τα 6 είναι της ΔΕΥΑ Καβάλας.

Δ. Αξιολόγηση των συγκριτικών στοιχείων ομοίων δήμων ανά την Επικράτεια

Με πληθυσμιακό κριτήριο επελέγησαν συνολικά 30 δήμοι ανά την ελληνική επικράτεια. Τούτο διότι το μέγεθος του πληθυσμού αποτελεί βασικό στοιχείο προσδιορισμού των δυνάμεων αυτών, καθόσον χρησιμοποιείται ευρέως ως μονάδα μέτρησης ή κατηγοριοποίησης, λ.χ. για την απόδοση σε αυτούς αρμοδιοτήτων, πόρων, υπηρεσιών, αντιδημαρχιών, ακόμη και εδρών.

Οι δήμοι, οι οποίοι επελέγησαν για την κατάρτιση του πίνακα συγκριτικών στοιχείων (παράρτημα 1) είναι οι δήμοι: Αλεξανδρούπολης, Νεάπολης- Συκεών, Κατερίνης, Πέλλας, Τρικκαίων, Αιγάλεω, Αγίων Αναργύρων- Καματερού, Ιλίου, Βύρωνος, Αγίας Παρασκευής, Αμαρουσίου, Παλαιού Φαλήρου, Γλυφάδας, Καλαμάτας, Λέσβου, Κομοτηνής, Ξάνθης, Καβάλας, Σερρών, Πυλαίας- Χορτιάτη, Βέροιας, Κοζάνης, Λαμιέων, Κορυδαλλού, Ηλιούπολης Ζωγράφου, Νέας Ιωνίας, Κηφισιάς, Νέας Σμύρνης και Αγίου Δημητρίου. Οι αντίστοιχοι πληθυσμοί αυτών κυμαίνονται από 59.704 κάτοικοι (Δήμου Αγίας Παρασκευής) έως 87.305 κάτοικοι (Δήμου Γλυφάδας)¹⁹.

Μεταξύ των συγκρινόμενων βάσει πληθυσμιακού μεγέθους 30 ως άνω δήμων, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης καταλαμβάνει με κριτήριο το ποσό που μέχρι σήμερα άντλησε από το ΕΣΠΑ την 2η θέση, ενώ ο Δήμος Κοζάνης την 1η. Ο Δήμος Κοζάνης υπερτερεί πέραν τούτου και σε αριθμό ενταχθέντων έργων, ήτοι 38 έναντι 30 έργων.

Σε πρώτη όψη παρατηρείται μία συγκριτικά καλύτερη απορρόφηση κονδυλίων ΕΣΠΑ από τους δήμους της Περιφέρειας της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ιδιαίτερα σε σχέση με τους δήμους της Αττικής, γεγονός το οποίο ερμηνεύεται ότι συσχετίζεται και με την αυξημένη επιλεξιμότητα της περιοχής.

1. Δεδομένα

Τα συγκριτικά αριθμητικά μεγέθη των αριθμών των έργων που χρηματοδοτήθηκαν συνολικά σε κάθε δήμο, των συνολικών ποσών που αντλήθηκαν από αυτούς, και των ποσών που απορροφήθηκαν για έργα εντός της εδαφικής περιφέρειας του κάθε δήμου, υπολογίσθηκαν για κάθε συγκρινόμενο

¹⁹ http://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/FEK_monimos_rev.pdf/125204a0-726f-46fe-a141-302d9e7a38dc

δήμο ξεχωριστά βάσει των επισήμως από το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης δημοσιευμένων στοιχείων για το ύψος των επί μέρους αντληθέντων πόρων²⁰.

Στη συνέχεια καταγράφηκαν στον πίνακα του παραρτήματος 1, στον οποίον συμπληρώθηκαν επιπλέον τα εξής συγκριτικά στοιχεία: Ο πληθυσμός του εκάστοτε δήμου, η έκταση αυτού, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της αντίστοιχης Περιφερειακής Ενότητας, η πυκνότητα του πληθυσμού, ο δείκτης, ο οποίος προκύπτει από την συσχέτιση του συνολικού ποσού άντλησης από το δήμο με το συνολικό ποσό το οποίο αντλήθηκε για έργα εντός της περιφέρειας του εν λόγω δήμου και τέλος, ο μέσος όρος του ποσού χρηματοδότησης ανά έργο του εκάστοτε δήμου.

2. Μεταβλητές

Ως εξαρτημένες μεταβλητές ορίσθηκαν τα εξής μεγέθη:

- ο αριθμός χρηματοδοτημένων έργων ανά δήμο
- το συνολικό απορροφηθέν ποσό για όλα τα έργα του δήμου
- το συνολικό ποσό χρηματοδότησης έργων στην εδαφική περιφέρεια του εκάστοτε δήμου (συμπεριλαμβανομένων τρίτων φορέων)
- ο δείκτης, ο οποίος προκύπτει από την συσχέτιση του συνολικού ποσού άντλησης από το δήμο με το συνολικό ποσό το οποίο αντλήθηκε για έργα εντός της περιφέρειας του εν λόγω δήμου
- ο μέσος όρος του ποσού χρηματοδότησης ανά έργο του εκάστοτε δήμου

Ως ανεξάρτητες μεταβλητές χρησίμευσαν:

- ο πληθυσμός του κάθε δήμου
- η επιφάνεια του κάθε δήμου χλμ²
- το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφερειακής Ενότητας του εκάστοτε δήμου
- η πυκνότητα του πληθυσμού του κάθε δήμου

3. Μεθοδολογία

Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν γραμμικές παλινδρομήσεις ώστε να αποτυπωθούν οι συσχετισμοί μεταξύ του βαθμού υλοποίησης έργων ή επενδύσεων και των παραγόντων, οι οποίοι επηρεάζουν τον βαθμό αυτό. Για τη δημιουργία των γραμμικών παλινδρομήσεων με τη μέθοδο των συνήθων ελαχίστων τετραγώνων (OLS), χρησιμοποιήθηκε το οικονομετρικό πρόγραμμα Stata. Με την εφαρμογή του τεστ του White εντοπίσθηκαν ενδεχόμενες ετεροσκεδαστικότητες,

²⁰ <http://anaptyxi.gov.gr/Analiseis/Analytika2.aspx?mod=1&~>

οι οποίες στη συνέχεια αντιμετωπίστηκαν με την εφαρμογή της robust standard errors.

Στις παλινδρομήσεις έγινε χρήση μιας εξαρτημένης και μιας ανεξάρτητης μεταβλητής, κάποιες εκ των οποίων διαθέτουν περισσότερες ανεξάρτητες μεταβλητές. Η γενική εξίσωση της παλινδρόμησης έχει ως εξής:

$$S = \beta_0 + \beta_1 \cdot p + u$$

Όπου το S είναι ένας εκ των προαναφερθέντων εξαρτημένων μεταβλητών και p ένας εκ των παραγόντων (ανεξάρτητων μεταβλητών) οι οποίοι τον προσδιορίζουν.

Τα αποτελέσματα των παλινδρομήσεων καταγράφηκαν σε πίνακα με τις αντίστοιχες ως άνω εξαρτημένες και ανεξάρτητες μεταβλητές. (παράρτημα 2).

4. Αποτελέσματα και ερμηνεία

Ο αριθμός έργων ΕΣΠΑ δείχνει να είναι θετικά συσχετισμένος σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας με την επιφάνεια του δήμου, γεγονός που δείχνει ότι οι μεγάλοι σε εδαφική επιφάνεια δήμοι εντάσσουν περισσότερα έργα στο ΕΣΠΑ. Η εξήγηση που δύναται να αποδοθεί σε αυτό το αποτέλεσμα, είναι, ότι η μεγάλη έκταση ενός δήμου, συχνά συνεπάγεται και αυξημένη ποικιλότητα χρήσεων γης και δράσεων γενικότερα, ώστε να προκύπτει μεγαλύτερη επιλεξιμότητα έργων.

Επίσης, ο αριθμός έργων ΕΣΠΑ είναι αρνητικά συσχετισμένος σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το οποίο σημαίνει ότι όσο χαμηλότερο το εισόδημα των πολιτών του δήμου, τόσο μεγαλύτερη απορρόφηση έργων ΕΣΠΑ παρατηρείται. Αυτό το αποτέλεσμα ενδεχόμενα καταδεικνύει την πλήρωση του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην αύξηση της απασχόλησης σε περιοχές που υπάρχει υψηλή ανεργία και την εν γένει σύγκλιση στον τομέα αυτό των κρατών μελών.

Ο αριθμός έργων ΕΣΠΑ είναι αρνητικά συσχετισμένος σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας με την πυκνότητα του πληθυσμού. Αυτό σημαίνει ότι όσο λιγότεροι κάτοικοι υπάρχουν ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, τόσο περισσότερα έργα του εν λόγω δήμου εντάσσονται στο ΕΣΠΑ. Το εύρημα αυτό συμφωνεί με το παραπάνω εύρημα της έκτασης, καθώς μεγάλη έκταση σημαίνει και μικρότερη πυκνότητα, και ως εκ τούτου δύναται να αποδοθεί η ίδια ως άνω ερμηνεία, δηλαδή η πιθανή μεγαλύτερη επιλεξιμότητα των έργων λόγω αυξημένης ποικιλότητας.

Ο αριθμός των έργων ΕΣΠΑ εμφανίζεται να έχει θετική συσχέτιση τον πληθυσμό του δήμου, η οποία όμως δεν είναι στατιστικά σημαντική. Αυτό ήταν αναμενόμενο, αφού η επιλογή των δήμων που εξετάστηκαν έγινε με το κριτήριο του μεγέθους του πληθυσμού τους και συνεπώς οι εκάστοτε πληθυσμοί δεν απέχουν πολύ μεταξύ τους.

Για το λόγο αυτό, ήτοι την ομοιότητα των πληθυσμών, η απόδοση ερμηνείας στη συσχέτιση της εκάστοτε μεταβλητής με τον πληθυσμό δεν θα αποφέρει αξιολογικά συμπεράσματα και ως εκ τούτου δεν θα ερμηνευτεί και στη συνέχεια.

Το συνολικό απορροφηθέν ποσό για όλα τα έργα του δήμου δείχνει να είναι θετικά συσχετισμένο σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας με την επιφάνεια του δήμου. Το αποτέλεσμα αυτό παραπέμπει στην ίδια ως άνω εξήγηση που δίδεται για τον αριθμό των έργων, ότι δηλαδή η μεγάλη έκταση ενός δήμου, συχνά συνεπάγεται μεγαλύτερη επιλεξιμότητα έργων και κατά συνέπεια και μεγαλύτερα ποσά χρηματοδοτήσεων. Μία επιπλέον εξήγηση που δύναται να αποδοθεί, είναι ο στόχος της σύγκλισης, καθόσον αναμενόμενο είναι, οι μεγάλοι σε επιφάνεια δήμοι να περιέχουν και περιοχές, οι οποίες εκ της θέσεώς τους (παραμεθόριες, συνοριακές κλπ.) να είναι συχνότερα επιλέξιμες προς ένταξη σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα που στόχο έχουν τη σύγκλιση σε σημεία συγκεκριμένων χαρακτηριστικών.

Το συνολικό ποσό των έργων του δήμου είναι αρνητικά συσχετισμένο σε επίπεδο σημαντικότητας 10% με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το οποίο σημαίνει ότι όσο χαμηλότερο το εισόδημα των πολιτών του δήμου, τόσο περισσότερα ποσά απορροφώνται από το ΕΣΠΑ, πιθανόν για τον ίδιο ως άνω λόγο της αύξησης της απασχόλησης.

Το ποσό των έργων του δήμου εμφανίζεται να είναι αρνητικά συσχετισμένο με την πυκνότητα του πληθυσμού, και δη σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας, που ομοίως καταδεικνύει ότι όσο λιγότεροι κάτοικοι υπάρχουν ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, τόσο μεγαλύτερα συνολικά ποσά εντάσσονται στο ΕΣΠΑ, εύρημα το οποίο επίσης συμφωνεί με το παραπάνω εύρημα της έκτασης, καθώς μεγάλη έκταση συνεπάγεται και μικρότερη πυκνότητα πληθυσμού.

Το συνολικό ποσό χρηματοδότησης έργων στην εδαφική περιφέρεια του εκάστοτε δήμου είναι και αυτό θετικά συσχετισμένο σε όλα τα επίπεδα σημαντικότητας με την επιφάνεια του δήμου, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι εντός μεγάλων από άποψη εδαφικής επιφάνειας δήμων χρηματοδοτούνται μεγαλύτερα ποσά, ακόμη και σε τρίτους φορείς. Επομένως, η μεγάλη έκταση ενός δήμου και η αντίστοιχη αυξημένη ποικιλότητα χρήσεων γης και δράσεων γενικότερα βοηθά και τρίτους φορείς πλην των δήμων στην απορρόφηση πόρων.

Το ποσό χρηματοδότησης έργων στην περιφέρεια του κάθε δήμου είναι αρνητικά συσχετισμένο σε επίπεδο σημαντικότητας 10% με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του δήμου, το οποίο σημαίνει ότι όσο χαμηλότερο το εισόδημα των πολιτών του δήμου, τόσο περισσότερα ποσά απορροφώνται από το σύνολο των φορέων ενός

δήμου, εύρημα το οποίο ίσως και πάλι να συσχετίζεται με τον στόχο της καταπολέμησης της ανεργίας.

Το ίδιο ως άνω ποσό ανά περιφέρεια είναι αρνητικά συσχετισμένο με την πυκνότητα του πληθυσμού, και συγκεκριμένα σε επίπεδο σημαντικότητας 5%, που και πάλι δείχνει ότι όσο λιγότεροι κάτοικοι υπάρχουν ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, τόσο μεγαλύτερα συνολικά ποσά εντάσσονται στο ΕΣΠΑ, και τούτο είτε πρόκειται για έργα του δήμου είτε για έργα άλλων φορέων.

Ο δείκτης, ο οποίος προκύπτει από την συσχέτιση του συνολικού ποσού άντλησης από το δήμο με το συνολικό ποσό το οποίο αντλήθηκε για έργα εντός της περιφέρειας του εν λόγω δήμου, είναι αρνητικά συσχετισμένος με την επιφάνεια του δήμου, που σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η επιφάνεια, τόσο μικρότερο το ποσοστό των αντληθέντων από πλευράς δήμου ποσών, έναντι των υπολοίπων, χωρίς βέβαια να αποδίδεται στατιστική σημαντικότητα σε αυτό το εύρημα. Η εξήγηση όμως η οποία παρ' αυτά χωρεί, είναι ότι η αυξημένη επιφάνεια ενδεχομένως να επιτρέπει την μεγαλύτερη απορρόφηση πόρων από τρίτους φορείς.

Ο ίδιος ως άνω δείκτης, είναι θετικά συσχετισμένος με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, πλην όμως χωρίς στατιστική σημαντικότητα.

Το ίδιο ισχύει και για τον συσχετισμό του με την πυκνότητα του πληθυσμού.

Ο μέσος όρος ποσών χρηματοδότησης ανά έργο των δήμων είναι αρνητικά συσχετισμένος με την επιφάνεια αυτών, χωρίς όμως να εμφανίζει στατιστική σημαντικότητα.

Θετική συσχέτιση παρατηρείται μεταξύ του μέσου όρου ποσών χρηματοδότησης ανά έργο των δήμων με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, επίσης όμως χωρίς στατιστική σημαντικότητα.

Τέλος, ο ως άνω μέσος όρος ποσών χρηματοδότησης είναι θετικά συσχετισμένος με την πυκνότητα πληθυσμού, και πάλι όμως χωρίς στατιστική σημαντικότητα.

IV. Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα της τρεχούσης προγραμματικής περιόδου

Δυνατότητες χρηματοδότησης για την υλοποίηση έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αλεξανδρούπολης

Εξετάζονται τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, ήτοι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Τομεακά Προγράμματα, Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (Διακρατικής, Διαπεριφερειακής και Διασυνοριακής Συνεργασίας), Ευρωπαϊκά

Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και λοιπά χρηματοδοτικά εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν. Καταγράφονται οι σχετικοί άξονες των επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ο προϋπολογισμός και όπου είναι εφικτό οι ενδεικτικές προς χρηματοδότηση δράσεις.

A. Π.Ε.Π. Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης

Η γενικοί στόχοι του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης είναι

- η διερεύνηση της οικονομικής δραστηριότητας
- η αύξηση της απασχόλησης
- η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής
- η βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. ως τόπο κατοικίας και παραγωγής

και έχει προϋπολογισμό 507.739.340 €.

Οι δράσεις του προγράμματος για την υλοποίηση των στόχων αυτών διαρθρώνονται σε 4 άξονες προτεραιότητας:

- Άξονας Προτεραιότητας 1 (ΕΤΠΑ): Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Τοπικής Οικονομίας, 70.423.094 € (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή).

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τον άξονα 1 θα πληρούν τις προϋποθέσεις επίτευξης ενός ή περισσότερων από τους εξής στόχους.

1. Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στην στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3).
2. Ενίσχυση της συνεργατικής έρευνας μεταξύ ακαδημαϊκών, ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3).
3. Ενίσχυση της προσφοράς ψηφιακού περιεχομένου σε τομείς της περιφερειακής διοίκησης, του τουρισμού και του πολιτισμού.
4. Αύξηση των νέων επιχειρήσεων εντάσεως έρευνας και τεχνολογίας στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3).
5. Αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας των ΜΜΕ.
6. Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ.

- Άξονας Προτεραιότητας 2 (ΕΤΠΑ): Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων 271.059.379 € (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή)

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τον άξονα 2 θα πληρούν τις προϋποθέσεις επίτευξης ενός ή περισσότερων από τους εξής στόχους.

1. Αύξηση της χρήσης της γεωθερμίας για θερμικές εφαρμογές
2. Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές
3. Μείωση της επικινδυνότητας και των επιπτώσεων από φυσικούς κινδύνους και καταστροφές
4. Υποστήριξη της ολοκληρωμένης και βιώσιμης διαχείρισης απορριμμάτων στην Π.Α.Μ.Θ.
5. Αποδοτική χρήση υδάτινων πόρων
6. Ανάδειξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
7. Προστασία του οικολογικού αποθέματος
8. Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων
9. Βελτίωση της σύνδεσης της Π.Α.Μ.Θ. με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών
10. Βελτίωση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων - νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών - αναπτυξιακών προβλημάτων
11. Αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου

- Άξονας Προτεραιότητας 3 (ΕΤΠΑ): Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής 91.568.827 € (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή).

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τον άξονα 3 θα πληρούν τις προϋποθέσεις επίτευξης ενός ή περισσότερων από τους εξής στόχους.

1. Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας
2. Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης

- Άξονας Προτεραιότητας 4 χρηματοδοτείται με 65.343.147 € (ΕΚΤ): Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή. Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τον άξονα 3 θα πληρούν τις

προϋποθέσεις επίτευξης ενός ή περισσότερων από τους εξής στόχους

1. Υποστήριξη της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)
2. Υποστήριξη Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης (Τ.Π.Α.) στον Τουρισμό - Πολιτισμό και σε παρεμβάσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
3. Βελτίωση της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας
4. Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων
5. Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας
6. Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων^{21 22}

B. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»

Οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι ιδιαίτερα συσχετισμένοι με τη Λευκή Βίβλο για τις Μεταφορές και συμβάλλουν καθοριστικά στο στόχο για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ανάπτυξη ανταγωνιστικών, υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών, στην προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και την ανάπτυξη του εθνικού συστήματος μεταφορών με προώθηση και της συνδυασμένης μεταφοράς, καθώς και στην ανάπτυξη περιβαλλοντικά φιλικών και ενεργειακά αποδοτικών μεταφορικών συστημάτων χαμηλών εκπομπών.

Η συνολική χρηματοδότηση του προγράμματος ανέρχεται σε 5.091.260.250,00€ εκ των οποίων τα 4.254.152.060,00€ προέρχονται από τη στήριξη της Ένωσης (ΕΤΠΑ και ΤΣ) και τα 837.108.190,00€ από Εθνική συμμετοχή.

Άξονες του Προγράμματος που αφορούν επιχειρησιακούς στόχους του Δήμο Αλεξανδρούπολης είναι οι εξής:

- Άξονας 8 – Καθαρές Αστικές Μεταφορές (838.196.982 €)
Προώθηση καθαρών αστικών και προαστιακών μεταφορών στα κύρια αστικά κέντρα της χώρας

²¹ <https://www.espa.gr/el/pages/staticOPAnatMacedoniaThraki.aspx>

²² Περίληψη για τους Πολίτες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης 2014 – 2020, Δεκέμβριος 2014, σελ. 5-15

- Άξονας 9 – Καθαρές Αστικές Μεταφορές & Βελτίωση Αστικού Περιβάλλοντος (ΤΣ) (527.450.589 €)
 Προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας για μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών στο περιβάλλον
 - Βελτίωση συστημάτων αστικών και προαστιακών συγκοινωνιών, ασφάλειας πεζών (υποδομές σταθερής τροχιάς, διαχείριση καυσίμων, συστήματα ελέγχου λεωφορειολωρίδων)
- Άξονας 10 – Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα με Έμφαση στις Αστικές Περιοχές (42.103.750 + 27.204.375 € + 48.191.875 €).²³

Εξοικονόμηση ενέργειας στο Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο τομέα

- Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοσίων κτιρίων (κέλυφος, αντικατάσταση κουφωμάτων, φωτιστικά, συστήματα ελέγχου θέρμανσης και παρεμβάσεις/αλλαγή της εγκατάστασης θέρμανσης, εγκατάσταση ΑΠΕ)
- Παραγωγή ενέργειας από μονάδες ΣΗΘΥΑ σε δημόσιες υποδομές (επιδεικτικές δράσεις εγκατάστασης μονάδων συμπαραγωγής ηλεκτρισμού)
- Συμπαραγωγή θερμότητας σε δημόσια κτίρια και υποδομές κυρίως σε μεγάλα νοσοκομεία, συγκροτήματα κτιρίων δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευση και μεγάλα συγκροτήματα δημοσίων υπηρεσιών)

Προώθηση βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και αναζωογόνησης

- δράσεις αστικής αναζωογόνησης που δύνανται να συνδυαστούν με Ολοκληρωμένη Χρήση Ενέργειας - Ο.Χ.Ε. που προτείνονται από ΠΕΠ

Διεύρυνση της εφαρμογής επενδύσεων επεξεργασίας (κομποστοποίησης) βιοαποβλήτων

- Δημιουργία Μονάδων Επεξεργασίας (κομποστοποίησης) Βιοαποβλήτων στις αστικές περιοχές σε επίπεδο δήμου.

- Άξονας 12 – Στρατηγικές και Δράσεις Προώθησης της Ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (58.576.630€)

Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος μέσω αστικού / πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού, βελτίωση της προστασίας της ποιότητας της ατμόσφαιρας και της αντιμετώπισης του θορύβου.

²³ https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M1OP001_1_5_el.pdf, σελ. 365

- Δράσεις πολεοδομικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και έξυπνων πόλεων, πιλοτικά προγράμματα ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων περιοχών και θαλάσσιας χωροταξίας, πρόγραμμα προώθησης βιοκλιματικών εφαρμογών σε οικισμούς με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, αναθεώρηση πολεοδομικών σχεδίων (ΓΠΣ και ΣΧΟΑΠ) με βάση τα νέα όρια των καλλικρατικών δήμων).
- Δράσεις για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης του αέρα (διασφάλιση της ποιότητας των μετρήσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, απογραφή και έλεγχος των μεσαίων πηγών καύσης, ανανέωση των υφισταμένων επιχειρησιακών σχεδίων και εκπόνηση νέων για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε αστικές περιοχές.
- Δράσεις για την προώθηση μέτρων περιορισμού του θορύβου (χαρτογραφήσεις και σχέδια δράσεις θορύβου σε πολεοδομικά συγκροτήματα).

- Άξονας 13 – Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος – Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων (ΤΣ) (2.046.984.581€)

Μείωση, επαναχρησιμοποίηση, κομποστοποίηση, χωριστή συλλογή και ανακύκλωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης ιλύος από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων

- Προώθηση οικιακής κομποστοποίησης
- Ανάπτυξη συστημάτων συλλογής βιοαποβλήτων
- Δημιουργία "πράσινων σημείων" και δικτύωσή τους
- Δημιουργία μονάδων επεξεργασίας ιλύων από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων (μονάδες επεξεργασίας ιλύος στις Περιφέρειες)

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους επικαιροποιημένους ΠΕΣΔΑ.

- Ολοκλήρωση και συμπλήρωση υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους ΠΕΣΔΑ (ΜΕΑ – ΧΥΤΥ – ΣΜΑ – Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διάθεσης Απορριμμάτων - ΟΕΔΑ, αναβαθμίσεις υφισταμένων μονάδων)

Ολοκληρωμένες πολεοδομικές / αστικές παρεμβάσεις εμβληματικού χαρακτήρα για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και την προώθηση της ευρύτερης αστικής αναζωογόνησης

- "ΠΑΡΚΟ": διαμορφώσεις, φυτεύσεις, κτιριακά, χώροι στάθμευσης, πεζοδρόμια, πεζογέφυρες
- "ΛΙΜΕΝΙΚΟ": προβλήτες περιπάτου κλπ ²⁴

Γ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ»

Το ΕΠΑΝΕΚ αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020, κυρίως της Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας 1 (έρευνα - καινοτομία), αλλά και των προτεραιοτήτων 3 (ανταγωνιστικότητα ΜΜΕ), 4 (υποδομές ενέργειας) και 5 (κλιματική αλλαγή).

Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑΝΕΚ είναι «η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, της μετάβασης στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας».

Ειδικότερα, σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας. Μέσω του ΕΠΑΝΕΚ, υλοποιείται η στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και των περιφερειών της.

Η συνολική χρηματοδότηση του επιχειρησιακού αυτού προγράμματος ανέρχεται σε 4.665.144.590,00 € εκ των οποίων τα 3.646.378.272,00 € προέρχονται από τη στήριξη της Ένωσης (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) και τα 1.018.766.318,00 € από Εθνική συμμετοχή.

Το ΕΠΑΝΕΚ δομείται στους παρακάτω βασικούς άξονες προτεραιότητας:

Άξονας 1 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες»

Άξονας 2 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

Άξονας 3 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας

Άξονας 4 - Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ

Άξονας 5 - Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ

Ειδικότερα ο άξονας 3 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας έχει προϋπολογισμό 1.401.423.829 € και αφορά:

Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων

- Γεφύρωση ψηφιακού χάσματος & ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών νέας γενιάς (NGA)

²⁴ https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M10P001_1_5_el.pdf, σελ. 47-49

- Ενίσχυση των υποδομών νέφους

Εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος στις δημόσιες υποδομές και στη στέγαση

- Ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών
- Ενεργειακή αναβάθμιση στα δημόσια κτίρια (αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, εγκατάσταση αντλιών θερμότητας και μονάδων συμπαραγωγής ηλεκτρισμού & θερμότητας, ενσωμάτωση συστημάτων ΑΠΕ)

Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο το τομέα του τουρισμού.

- Προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας (μελέτες – έρευνες αγοράς, προωθητικές ενέργειες)
- Ανάπτυξη περιβαλλοντικών / πολιτιστικών υπηρεσιών σε συνεργασία με την κοινωνία και την αγορά
- Εφαρμογή καινοτομικών μεθοδολογιών για αειφόρο ανάπτυξη σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό πλούτο και πολιτιστική κληρονομιά (ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών με στόχο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (έμφαση στην βιοποικιλότητα) και της πολιτιστικής κληρονομιάς)

Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισης της διανομής ενέργειας

- Πιλοτικό σύστημα τηλεμέτρησης
- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός συστήματος διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ²⁵ ²⁶

Δ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ»

Το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020», εντάσσεται στο συνολικό αναπτυξιακό όραμα και στη στρατηγική προσέγγιση της χώρας για τα έτη 2014-2020 και στόχο έχει την αποδοτική χρήση των διαρθρωτικών Ταμείων και ειδικότερα του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ. Αποτελεί ένα από τα τέσσερα (4) Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα της χώρας του ΕΣΠΑ 2014-2020.

²⁵ <http://www.antagonistikotita.gr/epanek/secretariat1.asp>

²⁶

http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles0/%CE%95%CE%A0%CE%91%CE%BD%CE%95%CE%9A%20_%CE%A3%CF%8D%CE%BD%CE%BF%CF%88%CE%B7_.pdf, σελ7

Το ΕΠ «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020» θα συμβάλλει στην αποτελεσματική εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την εφαρμογή των πολιτικών και την ενδυνάμωση του δημόσιου τομέα στη διαδικασία προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλους τους τομείς της οικονομίας και την αειφόρο ανάπτυξη. Θεματικές προτεραιότητες πολιτικής αποτελούν οι τομείς της: δημοσιονομικής- φορολογικής διαχείρισης, δικαιοσύνης, υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και εφαρμογής της μεταρρύθμισης «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Η συνολική χρηματοδότηση του επιχειρησιακού αυτού προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 486.913.888,00 € εκ των οποίων τα 109.685.472,00 € προέρχονται από τη στήριξη της Ένωσης (ΕΚΤ, ΕΤΠΑ) και τα 377.228.416,00 € από εθνική συμμετοχή.²⁷

Ο άξονας που αφορά το Δήμο Αλεξανδρούπολης είναι ο

Άξονας 4 - Ενίσχυση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στις 11 περιφέρειες Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει:

- Δράσεις αναβάθμισης, ανάπτυξης και λειτουργίας συστημάτων ΤΠΕ για την υποστήριξη της καλύτερης οργάνωσης και λειτουργίας του δημοσίου τομέα (ανάπτυξη συστήματος μέτρησης, αξιολόγησης και συνεχούς απόδοσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, εγκατάσταση και λειτουργία ενός κεντρικού συστήματος ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής διαχείρισης (ERP), ψηφιακές υπηρεσίες ενιαίας μισθοδοσίας, δημιουργία ηλεκτρονικού περιβάλλοντος διακίνησης - διαχείρισης και αρχειοθέτησης εγγράφων μέσω υιοθέτησης ψηφιακής υπογραφής, ανάπτυξη πλατφόρμας διαβούλευσης, υποστηρικτικές δράσεις του έργου ΣΥΖΕΥΞΙΣ.)
- Δράσεις αναβάθμισης, ανάπτυξης και λειτουργίας εργαλείων ΤΠΕ για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες (ηλεκτρονική ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση φυσικών και νομικών προσώπων από τους δημόσιους φορείς, πολυκαναλική και ενιαία παροχή υπηρεσιών - ολοκληρωμένη διαχείριση συναλλαγών του πολίτη με τις δημόσιες υπηρεσίες, ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας των πολιτών, ανάπτυξη ή αναβάθμιση συστημάτων και εφαρμογών ΤΠΕ για την παροχή άμεσων, ολοκληρωμένων και πλήρως ηλεκτρονικοποιημένων υπηρεσιών προς τους πολίτες)^{28 29}

Ε. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,

²⁷ https://www.espa.gr/elibrary/Metarrythmisi_Dimosiou_2014GR05M2OP001_1_2_el.pdf, σελ.282,

²⁸ <http://www.epdm.gr/index.php>

²⁹ https://www.espa.gr/elibrary/Metarrythmisi_Dimosiou_2014GR05M2OP001_1_2_el.pdf, σελ. 31, 145 επ.

Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» 2014-2020 είναι και αυτό ένα από τα Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) και στοχεύει στην αντιμετώπιση της ανεργίας, με εστίαση στη δημιουργία ποιοτικών δυνατοτήτων εκπαίδευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και βιώσιμης απασχόλησης για όλους και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Έχει συνολικό προϋπολογισμό 2.667.494.908 €, εκ των οποίων 2.104.926.538 € είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 562.568.370 € είναι η εθνική συμμετοχή.³⁰

Άξονες του προγράμματος που αφορούν το Δήμο Αλεξανδρούπολης είναι οι εξής:^{31, 32}

- Άξονας 1- Συστημικές Παρεμβάσεις των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας
- Άξονας 2- Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού
- Άξονας 7 - Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και Βελτίωση της Συνάφειας της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας

Ο άξονας 1 υποστηρίζει παρεμβάσεις για τη δημιουργία και αναβάθμιση των συστημάτων της δημόσιας διοίκησης για την ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης, ενώ παράλληλα περιλαμβάνει παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων καθώς και τριτοβάθμιων συλλογικών φορέων που εκπροσωπούν ομάδες που βιώνουν διακρίσεις και φορέων της κοινωνίας των πολιτών, στις παρεμβάσεις της αγοράς εργασίας. Ο άξονας 2 αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της ανεργίας, την αύξηση της απασχόλησης, την ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, καθώς και τη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας με έμφαση σε τομείς που η χώρα έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, κυρίως για τις ομάδες εκείνες του πληθυσμού που εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας, ενώ ο άξονας 7 εστιάζει στην ανάπτυξη του συστήματος της διά βίου μάθησης με στόχο τόσο την ενδυνάμωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του ενήλικου πληθυσμού και την παροχή δεύτερης ευκαιρίας εκπαίδευσης, όσο και τη διευκόλυνση της κινητικότητας του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από την εφαρμογή πλαισίων και συστημάτων αναγνώρισης προσόντων και διά βίου συμβουλευτικής.

³⁰ <https://www.espa.gr/el/pages/staticOPEpanadvm.aspx>

³¹ https://www.espa.gr/elibrary/Anthr._Dynamiko_Ekpaideysi_2014GR05M9OP001_1_4_el.pdf, σελ. 25-27

³² https://www.espa.gr/elibrary/EP_Anthropino_dynamiko_Ekpaideysi_Impl_Rep_2015_Citizens_Summary.pdf

Επιπλέον, σημαντική προτεραιότητα αποτελεί η σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, μέσω της ενίσχυσης της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και της μαθητείας καθώς και της πρακτικής άσκησης των φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΣΤ. Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Πηγές Χρηματοδότησης συμπεριλαμβανομένων και άλλων εκτός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ

1. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Στόχος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των Κρατών Μελών της ΕΕ συμβάλλοντας έτσι στη μείωση του χάσματος ανάμεσα στις πλούσιες και φτωχές χώρες της ΕΕ

Οι κύριες συνιστώσες της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας είναι:

- Προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας εντός συνόρων ΕΕ
- Προγράμματα διακρατικής συνεργασίας
- Πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας
- Προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας εκτός συνόρων ΕΕ

Για τα προγράμματα αυτά το ποσοστό χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης κυμαίνεται από 75% - 90%. Δικαιούχοι των προγραμμάτων είναι δημόσιοι φορείς, οργανισμοί δημοσίου δικαίου, όπως αυτή ορίζονται από στην Κοινοτική Οδηγία 2014/24/ΕΚ, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο καθώς και διεθνείς οργανισμοί που ενεργούν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία κάθε χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα, εφόσον πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται για τους μη κερδοσκοπικούς φορείς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο.

2. Διμερή (διασυνοριακά) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Η περιοχή του Δήμου Αλεξανδρούπολης δεν αποτελεί επιλέξιμη περιοχή σε κάποιο από τα Διασυνοριακά προγράμματα (Ελλάδα - Βουλγαρία 2014 - 2020³³, Ελλάδα - Ιταλία 2014-2020³⁴, Ελλάδα Κύπρος 2014 - 2020³⁵, Ελλάδα-Αλβανία 2014-2020³⁶, Ελλάδα- πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας 2014-2020³⁷).

³³ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Bulgaria.aspx>

³⁴ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Italy.aspx>

³⁵ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Cyprus.aspx>

³⁶ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Albania.aspx>

³⁷ <https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-FYROM.aspx>

3. Πολυμερή (διαπεριφερειακά και διακρατικά) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

α) Το **Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «Βαλκανική – Μεσόγειος 2014-2020»** είναι ένα νέο Πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας, που απορρέει από τη διάσπαση του Προγράμματος «South East 2007-2013» καθώς και την ισχυρή θέληση των συμμετεχουσών χωρών του προγράμματος «Balkan-Mediterranean» για την προώθηση της συνεργασίας στην περιοχή. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν πέντε χώρες, τρία κράτη μέλη της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Κύπρος και Ελλάδα) και δύο υποψήφιες προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρες, η Αλβανία και η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Γενικός στόχος του Προγράμματος Balkan Med είναι η προώθηση ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης και συνεργασίας για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και αειφορίας της επιλέξιμης περιοχής.

Σχετικοί Άξονες Προγράμματος:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία

Ο άξονας Προτεραιότητας 1, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία, εξασφαλίζει μια ολοκληρωμένη, δομημένη και περιεκτική προσέγγιση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος του διαχωρισμού/τμηματοποίησης των αγορών (fragmentation of markets) και της ενίσχυσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος που θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν περαιτέρω δυνατότητες συνεργασίας, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης.

Οι ειδικοί στόχοι του συγκεκριμένου άξονα αφορούν κατά βάση την επιχειρηματικότητα και δεν συνδέονται άμεσα με συνήθειες δράσεις των ΟΤΑ. Ωστόσο υπάρχει έμμεση σύνδεση και θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν προτάσεις στο μέτρο που θα υποστηρίζουν και προωθούν την ανταγωνιστικότητα και καινοτομία της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας, για παράδειγμα συνδυασμένες δράσεις αστικού τουρισμού.

- Άξονας Προτεραιότητας 2: Περιβάλλον

Ο άξονας αυτός στοχεύει σε μια ολοκληρωμένη, ολιστική προσέγγιση για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και τη δημιουργία αειφόρου ανάπτυξης και απασχόλησης.

Ο ειδικός στόχος 2.2. αυτού αφορά τις βιώσιμες περιοχές και την προώθηση της διακρατικής συνεργασίας για την αποδοτικότερη χρήση των πόρων και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

Ο ειδικός αυτός στόχος αποσκοπεί στην προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας και δοκιμαστικών εφαρμογών για την αποδοτικότερη χρήση

των πόρων, δηλαδή του νερού, αποβλήτων, εδάφους, αέρα και ενέργειας, και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

Το πρόγραμμα Balkan - Mediterranean συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) με 28.330.108 ευρώ. Η συνολική στήριξη από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (IPA) ανέρχεται σε 5.126.138 ευρώ. Ως εκ τούτου, ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της εθνικής συμμετοχής, είναι 39.727.654 ευρώ.

Το ποσοστό συγχρηματοδότησης ύψους 85% είναι ενιαίο για όλη την επιλέξιμη περιοχή του Προγράμματος, εκτός από για τις δαπάνες που αφορούν τεχνική βοήθεια.

Οι θεματικές κατηγορίες είναι οι εξής:

- Απασχόληση
- Δημόσια Διοίκηση
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία
- Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Ανταγωνιστικότητα
- Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή
- Περιφερειακή Ανάπτυξη
- Φυσική και Πολιτιστική Κληρονομιά³⁸³⁹

β) Το **Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «MED 2014-2020»** διαρθρώνεται σε 4 άξονες:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Προώθηση των δυνατοτήτων καινοτομίας στην Μεσόγειο για την οικοδόμηση έξυπνης και αειφόρου ανάπτυξης
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Υποστήριξη των στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ενεργειακής απόδοσης σε συγκεκριμένες περιοχές του MED: πόλεις, νησιά και απόμακρες περιοχές
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Προστασία και προώθηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Μεσογείου
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση της μεσογειακής διακυβέρνησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 276.074.982 €. Επιλέξιμη είναι όλη η χώρα ενώ η επιλέξιμη εκτός Ελλάδος περιοχή περιλαμβάνει: Αλβανία, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο (Γιβραλτάρ), Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρος, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Πορτογαλία, Σλοβενία.⁴⁰

γ) Το **Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «Αδριατική – Ιόνιο 2014-2020»** διαρθρώνεται σε 4 άξονες:

³⁸ [https://www.espa.gr/elibrary/CP_Balkan-Mediterranean_2014-2020_\[v1.3\].pdf](https://www.espa.gr/elibrary/CP_Balkan-Mediterranean_2014-2020_[v1.3].pdf), sel.6-19

³⁹ <https://www.espa.gr/el/pages/staticInterregBalkanMed.aspx>

⁴⁰ http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/PO_Med/EN_PC_SFC_vs_FINAL.pdf, σελ. 43, 52, 72, 89

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Καινοτόμος και έξυπνη περιοχή
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Βιώσιμη περιοχή
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Διασυνδεδεμένη περιοχή
- Άξονας Προτεραιότητας 4: Προς μια καλύτερη διακυβέρνηση της EUSAIR

Ο συνολικός προϋπολογισμός αυτού του προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 118.154.690 €. Επιλέξιμη είναι όλη η χώρα ενώ η επιλέξιμη εκτός Ελλάδος περιοχή περιλαμβάνει την Αλβανία, την Βοσνία & Ερζεγοβίνη, την Ιταλία, την Κροατία, το Μαυροβούνιο, τη Σερβία, και τη Σλοβενία.⁴¹

δ) Το **Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας «Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου 2014-2020»** διαρθρώνεται σε 4 άξονες:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της εκπαίδευσης, έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση της κοινωνικής συνοχής και καταπολέμηση της φτώχειας
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Προστασία του περιβάλλοντος, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μείωση των επιπτώσεων της
- Άξονας Προτεραιότητας 4: Συνεργασία μεταξύ ανθρώπων

Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 209.057.812 €. Επιλέξιμη είναι όλη η χώρα ενώ η επιλέξιμη εκτός Ελλάδος περιοχή περιλαμβάνει τις εξής χώρες: Αλγερία, Κύπρος, Αίγυπτος, Γαλλία, Ισραήλ, Ιταλία, Ιορδανία, Λίβανος, Μάλτα, Παλαιστίνη, Πορτογαλία, Ισπανία, Τυνησία.

ε) Το **Κοινό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας 2014-2020»** διαρθρώνεται σε 2 άξονες:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Προώθηση της επιχειρηματικότητας στη Λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Συντονισμός για την περιβαλλοντική προστασία και την από κοινού μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης στη λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας

Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 49.038.597 €. Η επιλέξιμη περιοχή της Ελλάδας περιλαμβάνει την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης ενώ η επιλέξιμη εκτός Ελλάδος περιοχή περιλαμβάνει το Αζερμπαϊτζάν, την Αρμενία, τη Βουλγαρία, τη Γεωργία, τη Μολδαβία, τη Ρουμανία, την Ουκρανία, την Τουρκία.

στ) Το **Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας «INTERREG EUROPE 2014-2020»** διαρθρώνεται σε 4 άξονες:

- Άξονας 1: Έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία

⁴¹http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/evenement_annuel_Med/Adrion_Programme.pdf, ολόκληρο

Στόχοι είναι η ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα αυτό καθώς και η προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία, η ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω έξυπνης εξειδίκευσης, καθώς και στήριξης της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.

- Άξονας 2: Ανταγωνιστικότητα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
Ο άξονας αυτός στοχεύει στην αύξηση της ικανότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας.
- Άξονας 3: Οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
Ο άξονας αυτός αποβλέπει στην προαγωγή στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων.
- Άξονας 4: Περιβάλλον και προαγωγή αποδοτικής χρήσης πόρων
Στόχοι του άξονα αυτού είναι η διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και η στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθησης της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 426.309.549,12 €. Επιλέξιμη είναι όλη η χώρα ενώ η εκτός Ελλάδος επιλέξιμη περιοχή περιλαμβάνει όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και την Ελβετία και τη Νορβηγία.^{42, 43}

⁴² <http://www.fundingprogrammesportal.gov.cy/easyconsole.cfm/page/programme/fsld/29>

⁴³ <http://www.interregeurope.eu/about-us/what-is-interreg-europe/>

4. URBACT

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα URBACT είναι ένα πρόγραμμα για την προώθηση ολοκληρωμένης και βιώσιμης αστικής ανάπτυξης στην Ευρώπη. Στόχος είναι να

1. βελτιώσει τις ικανότητες των πόλεων να διαχειρίζονται βιώσιμες αστικές πολιτικές και πρακτικές με ολοκληρωμένο και συμμετοχικό τρόπο

2. βελτιώσει το σχεδιασμό ολοκληρωμένων κ βιώσιμων αστικών πολιτικών κ τοπικών σχεδίων δράσης,

3. βελτιώσει την εφαρμογή ολοκληρωμένων κ βιώσιμων αστικών πολιτικών κ τοπικών σχεδίων δράσης,

4. κάνει δυνατή την πρόσβαση σε γνώσεις σε όλους τους αρμοδίους που λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την αστική ανάπτυξη.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 96,3 εκ. € και χρηματοδοτεί 3 κύριες δραστηριότητες, ενώ το ποσό χρηματοδότησης κυμαίνεται από 600.000 έως 750.000€ ανά δίκτυο με δυνατότητα επιπλέον 127.000€ για εμπειρογνωμοσύνες και προβλέπει

1. τη δημιουργία δικτύων σχεδιασμού δράσης, εφαρμογής δράσεων και μεταφοράς πρακτικών, που επιτρέπουν στις πόλεις να μοιράζονται μεταξύ τους εμπειρίες, δυσκολίες, λύσεις και να χρησιμοποιούν καλές πρακτικές στις ολοκληρωμένες αστικές πολιτικές

2. την ενδυνάμωση δεξιοτήτων για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των τοπικών αρμοδίων ως προς την εκπόνηση ολοκληρωμένων συμμετοχικών προσεγγίσεων στην αστική ανάπτυξη,

3. την κεφαλαιοποίηση και διάδοση γνώσεων, για τη συγκέντρωση και διάδοση γνώσεων, πρακτικών, συστάσεων σ ένα ευρύ κοινό τοπικών φορέων.

Επιλέξιμη περιοχή είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Νορβηγία, η Ελβετία, χώρες του Μηχανισμού Προ-ενταξιακής Υποστήριξης, δηλαδή η Τουρκία, η ηΓΔΜ, η Αλβανία, η Βοσνία – Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, η Σερβία και το Κόσοβο. Δύναται να συμμετέχουν και φορείς από τρίτες χώρες με δική τους ωστόσο επιβάρυνση.^{44, 45}

Ζ. Λοιπά Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Πέρα από τα προαναφερθέντα εθνικά προγράμματα, τα προγράμματα διμερούς συνεργασίας και πολυμερούς συνεργασίας, υπάρχουν και δυνατότητες χρηματοδότησης από προγράμματα που υλοποιούνται και χρηματοδοτούνται **απευθείας** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τέτοια προγράμματα είναι:

⁴⁴ <http://urbact.eu/urbact-glance>

⁴⁵ <http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr9990-31032016.pdf>, σελ.2, 5

1. HORIZON 2020

Το πρόγραμμα Horizon 2020 (Ορίζοντας 2020) τέθηκε σε εφαρμογή το 2014 σε συνέχεια του προγράμματος Intelligent Energy-Europe και συγκεντρώνει όλα τα ερευνητικά Προγράμματα της Νέας Προγραμματικής Περιόδου. Το Horizon 2020 είναι το χρηματοδοτικό μέσο που στηρίζει την εφαρμογή της Innovation Union, μιας εμβληματικής πρωτοβουλίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 που έχει ως στόχο τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το Horizon 2020, ένα πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας 80 δις ευρώ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα εστιάζει στην επιστημονική αριστεία, στη βιομηχανική υπεροχή και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων.

Οι τρεις κύριοι βασικοί άξονες του προγράμματος είναι οι εξής:

- Άξονας 1: Η επιστημονική αριστεία (Excellent Science), δηλαδή η επιστημονική έρευνα παγκόσμιου επιπέδου με στόχο την προσέλκυση στην Ευρωπαϊκή Ένωση των καλύτερων επιστημόνων.
- Άξονας 2: Η βιομηχανική υπεροχή (Industrial Leadership), δηλαδή η στρατηγική επένδυσης σε τεχνολογίες-κλειδιά, όπως την νανοτεχνολογία, την μικροηλεκτρονική, στη δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων με την συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα.
- Άξονας 3: Οι κοινωνικές προκλήσεις (Societal Challenges), δηλαδή η αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων, όπως η γήρανση πληθυσμού, η εξάντληση ενεργειακών πόρων, η αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής⁴⁶.

2. LIFE+

Πρόκειται για ένα χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον. Το LIFE συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020, στηρίζει την εφαρμογή του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον και άλλες στρατηγικές και σχέδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον και για το κλίμα. Στο πρόγραμμα LIFE για την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020, καθιερώνονται δύο υποπρογράμματα, το πρώτο για το περιβάλλον και το δεύτερο για την κλιματική δράση. Ο προϋπολογισμός για την περίοδο αυτή ανέρχεται σε 3,4 δις €.

Άξονες του προγράμματος που αφορούν το Δήμο Αλεξανδρούπολης είναι :

- Σκέλος «Περιβάλλον» του νέου προγράμματος (75% του προϋπολογισμού) με συναφείς τομείς προτεραιότητας:

⁴⁶https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/H2020_EL_KI0213413ELN.pdf, σελ. 7-11

- περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων
- Σκέλος « Δράση για το κλίμα » (25% του προϋπολογισμού) καλύπτει:
 - μετριασμό της κλιματικής αλλαγής
 - προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
 - κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση

Το πρόγραμμα LIFE εκτός από τα παραδοσιακά έργα όπως έργα πιλοτικά, ήτοι καινοτόμα, επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, έργα πληροφόρησης ευαισθητοποίησης και διάδοσης περιλαμβάνει επίσης μια νέα κατηγορία έργων τα λεγόμενα ολοκληρωμένα έργα, δηλαδή στρατηγικές και έργα για το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία θα λειτουργούν σε εκτεταμένη εδαφική κλίμακα και που θα χρηματοδοτούνται από κοινού με τουλάχιστον μία ακόμη σχετική χρηματοδοτική πηγή. Επίσης περιλαμβάνει έργα τεχνικής βοήθειας, έργα οικοδόμησης δυναμικού και προπαρασκευαστικά έργα.

Τουλάχιστον 55% του ποσού, που προορίζεται για επιδοτήσεις δράσης στο πλαίσιο έργων για το περιβάλλον, θα χορηγείται σε μέτρα στήριξης της διατήρησης της φύσης και βιοποικιλότητας.

Το μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης για όλα τα έργα κατά την πρώτη διάρκεια του προγράμματος (2014-2017) ανέρχεται έως το 60 % των επιλέξιμων δαπανών και για τη δεύτερη περίοδο (2018-2020) έως το 55%.

Για όλη τη διάρκεια του προγράμματος (2014-2020) για τα ολοκληρωμένα έργα, τα έργα τεχνικής βοήθειας, τα προπαρασκευαστικά έργα και τα έργα που χρηματοδοτούνται στον τομέα προτεραιότητας «Φύση και Βιοποικιλότητα» ανέρχεται έως το 60 % των επιλέξιμων δαπανών και έως το 75 % των επιλέξιμων δαπανών για τα έργα που αφορούν σε οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας.^{47, 48}

3. ELENA

Το Πρόγραμμα ELENA - Ευρωπαϊκή βοήθεια για τοπικά ενεργειακά προγράμματα είναι ένας μηχανισμός που παρέχει επιδοτήσεις για τεχνική βοήθεια. Το ευρύ φάσμα επιλέξιμων μέτρων για την εν λόγω οικονομική υποστήριξη περιλαμβάνει μελέτες σκοπιμότητας και αγοράς, διάρθρωση επενδυτικών προγραμμάτων, επιχειρησιακά σχέδια, ενεργειακούς ελέγχους, προετοιμασία διαδικασιών πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών και συμβατικών διακανονισμών και ανάθεση της διαχείρισης των επενδυτικών προγραμμάτων σε νεοπροσληφθέν προσωπικό. Στόχος είναι να συγκεντρωθούν τα διασκορπισμένα τοπικά σχέδια σε συστηματικές επενδύσεις και να αποκτήσουν μεγάλες πιθανότητες επιτυχίας. Οι δράσεις που παρουσιάζονται στα σχέδια δράσης των δήμων και τα επενδυτικά προγράμματα πρέπει να χρηματοδοτούνται από άλλα μέσα, όπως δάνεια, την ΕΕΥ

⁴⁷ <http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr22579-080716.pdf>, σελ.2

⁴⁸ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2013.347.01.0185.01.ENG

ή τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Ο μηχανισμός ELENA χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Ευφυής Ενέργεια – Ευρώπη με έναν ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 15 εκατομμυρίων ευρώ.⁴⁹

4. CEF

Το πρόγραμμα CEF αφορά κυρίως μεγάλα έργα κοινού ενδιαφέροντος, δηλαδή έργα τα οποία σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 1391/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοια.^{50, 51} Τα έργα εντάσσονται στους τομείς της δημιουργίας ή ανάπτυξης υποδομών και υπηρεσιών συγκοινωνιών τηλεπικοινωνιών και ενέργειας.

Έχει στόχο την υποστήριξη αυτών των έργων, την κατά προτεραιότητα δημιουργία νέων διασυνδέσεων στο συγκοινωνιακό δίκτυο, την επιχορήγηση αυτών των έργων τα οποία θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία στην Ευρώπη και τα οποία θα συνεπάγονται σημαντικά κοινωνικά πλεονεκτήματα, την υποστήριξη της στρατηγικής Ευρώπη 2020 με την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων, τη δημιουργία καλύτερων όρων για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις και την επίτευξη του ευρωπαϊκού στόχου μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.⁵²

H. Μέσα ειδικής στήριξης

Πλέον των ανωτέρω Προγραμμάτων χρηματοδοτικές ευκαιρίες προσφέρονται και μέσω των Μέσων Ειδικής Στήριξης. Τέσσερις κοινές πρωτοβουλίες αναπτύχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και δη τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής, σε συνεργασία με τον όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και άλλα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 και θα συνεχίσουν τη λειτουργία τους προκειμένου η πολιτική συνοχής να καταστεί πιο αποδοτική και βιώσιμη. Δύο από αυτές αφορούν την προώθηση μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής (Jeremie και Jessica), ενώ οι άλλες δύο (Jaspers και Jasmine) λειτουργούν ως μέσα παροχής τεχνικής βοήθειας.

1. JASPERS

Η κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) είναι ένα μέσο παροχής τεχνικής βοήθειας σε 19 κράτη μέλη καθώς και 4 υποψήφια προς ένταξη.⁵³ Προσφέρει την απαιτούμενη τεχνική υποστήριξη για την προετοιμασία μεγάλων έργων υψηλής ποιότητας, τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από τα ευρωπαϊκά ταμεία. Τα έργα αυτά θα υπάγονται στους τομείς της οδοποιίας, των εναέριων και

⁴⁹ <http://www.eib.org/products/advising/elena/index.htm>

⁵⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1391&from=EL>

⁵¹ <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest>

⁵² http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/de/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.8.2.html

⁵³ <http://www.jaspers-europa-info.org/content/eligible-countries>

θαλάσσιων μεταφορών, των μέσων μαζικής μεταφοράς, της διαχείρισης νερού και απορριμμάτων, της έξυπνης ανάπτυξης και της ενέργειας.^{54, 55}

2. JESSICA

Η κοινή ευρωπαϊκή υποστήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία αναπτύχθηκε από κοινού με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEB). Στηρίζει τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και ανάπλαση μέσω μηχανισμών χρηματοοικονομικής τεχνικής. Απευθύνεται στις διαχειριστικές αρχές προκειμένου αυτές αξιοποιήσουν την εμπειρία και την τεχνογνωσία εξωτερικών φορέων. Επιπλέον προσφέρει τη δυνατότητα άντλησης πρόσθετης ιδιωτικής χρηματοδότησης με στόχο την προαγωγή της αειφόρου αστικής ανάπτυξης. Η διαχειριστική αρχή μπορεί να συνεισφέρει πόρους από το Επιχειρησιακό της Πρόγραμμα ενώ οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, τα τραπεζικά ιδρύματα και άλλοι επενδυτές μπορούν να συνεισφέρουν πρόσθετους πόρους. Προϋπόθεση για τη χρήση του εργαλείου αυτού από τις διαχειριστικές αρχές είναι η δημιουργία ταμείων αστικής ανάπτυξης ή ενδιάμεσων ταμείων χαρτοφυλακίου.^{56, 57}

V. Προτάσεις για τη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων

- «Υπάρχει η δυνατότητα, αλλά και η ανάγκη βελτιστοποίησης στην απορρόφηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων στο πλαίσιο της παρούσης διοικητικής και οικονομικής κατάστασης του Δήμου Αλεξανδρούπολης;»

Η εμπειρία του παρελθόντος σε δήμους και όχι μόνο ανέδειξε μεταξύ άλλων και το φαινόμενο υλοποίησης έργων χρηματοδοτούμενων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία είτε εξ' αρχής είτε στην πορεία φάνηκαν να μην εξυπηρετούν υφιστάμενες ανάγκες των ίδιων των δήμων ή των δημοτών. Έχουν δηλαδή πραγματοποιηθεί έργα, τα οποία δεν χρειάστηκαν στις τοπικές κοινωνίες, δεν χρησίμευσαν στον σκοπό τον οποίον όφειλαν να εξυπηρετήσουν και δεν εκπλήρωσαν τους σκοπούς των εκάστοτε ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Τούτο αφενός διότι η άντληση των σχετικών πόρων εμφανίστηκε να υλοποιείται με τρόπο εύκολο και αφετέρου διότι η επιλογή των έργων γίνονταν σύμφωνα με τις επιλογές που παρείχε το κάθε πρόγραμμα. Παρουσιάζονταν για παράδειγμα πρόγραμμα για την κατασκευή κτηριακών υποδομών το οποίο επιδέχονταν την ένταξη του σχεδιασθέντος έργου, αυτό θα εντάσσονταν χωρίς ακριβή μελέτη των

⁵⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/special-support-instruments/jaspers/

⁵⁵ <http://www.eib.org/products/advising/jaspers/index.htm>

⁵⁶ <https://www.jessicafund.gr/index.php/about-jessica/what-is-jessica/>

⁵⁷ <https://www.jessicafund.gr/index.php/about-jessica/how-it-works/>

αντίστοιχων πραγματικών αναγκών. Απαραίτητες όμως υποδομές από την άλλη συχνά δεν θα ήταν επιλέξιμες και ο σχεδιασμός της υλοποίησής τους επομένως παραμελούνταν.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα στον Νομό Έβρου αποτελεί το νέο και υπερσύγχρονο Δικαστικό Μέγαρο της Ορεστιάδας, το οποίο είναι ικανό να φιλοξενήσει μεγάλο όγκο δικαστικών υποθέσεων, οι οποίες όμως δεν υπάρχουν στην περιφέρεια της αρμοδιότητάς του, με συνέπεια αυτό να καθίσταται μία παντελώς άσκοπη επένδυση, ενώ από την άλλη το πολύ παλαιό Δικαστικό Μέγαρο της Αλεξανδρούπολης δεν ανταπεξέρχεται ούτε στις βασικές ανάγκες του μεγάλου αριθμού των κάθε φύσεως υποθέσεων.

Ένα μικρό, αλλά επίσης χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η προσφάτως υλοποιηθείσα ιστοσελίδα του Δήμου Αλεξανδρούπολης με το όνομα «alexpolisroutes.gr - Ορεινές- Εναλλακτικές Διαδρομές Δήμου Αλεξανδρούπολης»⁵⁸, στην οποία συμπεριλήφθηκαν αποκλειστικά διαδρομές μεταξύ οικισμών που βρίσκονται σε συγκεκριμένο υψόμετρο, διότι έτσι προβλέπονταν από το πρόγραμμα από το οποίο χρηματοδοτήθηκε, την ίδια ώρα που ο Δήμος στερείται μιας καλής διαδικτυακής παρουσίας σε όλα τα πραγματικά απαραίτητα πεδία και επίπεδα.

Παρόμοιες εμπειρίες προφανώς οδήγησαν στη θέσπιση προϋποθέσεων σε κάποια εκ των νεότερων προγραμμάτων με μεγαλύτερη ευελιξία στην επιλεξιμότητα των έργων.

Από την άλλη η συγκεκριμενοποίηση των επιλογών καθίσταται απαραίτητη, όπου το ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό πρόγραμμα, το οποίο στην ουσία αποτελεί μία ευρωπαϊκή επένδυση, καλείται να υλοποιήσει ένα μεγαλύτερο συγκεκριμένο σχέδιο, όπως για παράδειγμα ένα σχέδιο ανάπτυξης πανευρωπαϊκών ή διασυνοριακών υποδομών, όπως το πρόγραμμα CEF.

Το ζητούμενο κατά το σχεδιασμό αλλά και την υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων είναι η εύρεση της ισορροπίας και αντιστοιχίας των επί μέρους περιφερειακών αναγκών και της συνολικής στοχοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι σαφές ότι η προσδοκώμενη ανάπτυξη απαιτεί επενδύσεις. Σίγουρα όμως όχι μόνον θεσμικές επενδύσεις. Εξάλλου εκ της φύσεώς τους, οι θεσμοί καλούνται να μεριμνούν κυρίως για εκείνες τις ανάγκες, οι οποίες συνήθως δεν καλύπτονται από ιδιωτικές πρωτοβουλίες.

Η ανάπτυξη λοιπόν απαιτεί και επενδύσεις από πλευράς θεσμών. Οι θεσμοί αυτοί μπορεί να είναι είτε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε κράτη μέλη ή ακόμη και οι δήμοι αυτών. Εξ ορισμού ο όρος επένδυση απαιτεί την δέσμευση κεφαλαίων ή άλλων πόρων για ένα χρονικό διάστημα με σκοπό αυτή να αποφέρει

⁵⁸ <http://www.alexpolisroutes.gr/index.php>

πρόσθετα κεφάλαια. Όταν αυτοί οι πόροι δεν υπάρχουν σε απόθεμα, αναγκαστικά θα πρέπει να αντληθούν δια της ανάληψης υποχρεώσεων, ήτοι χρέους. Σε αυτήν την περίπτωση οι επιλογές επομένως, του υποψήφιου «επενδυτή» είναι δύο. Η δεν θα προβεί στην αναγκαία για την ανάπτυξη του επένδυση λόγω της έλλειψης των απαιτούμενων πόρων, είτε θα αποφασίσει να προχωρήσει σε αυτήν διά της ανάληψης χρέους.

Επί της αρχής όμως, Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να πάψει να κυριαρχεί η νοοτροπία της πάσης θυσίας εύρεσης θεσμικής χρηματοδότησης. Να επιδιώκεται βεβαίως όπου η ένταξη ούτως η άλλως σχεδιασμένων έργων είναι εφικτή.

A. Προσωπικό

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού του Δήμου Αλεξανδρούπολης, ως καθ' ύλην αρμόδια για την ένταξη εγχειρημάτων του Δήμου σε ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης στελεχώνεται από έναν διευθυντή και δύο μόνιμους υπαλλήλους. Από το σύνολο των τριών υπαλλήλων οι δύο ενασχολούνται μεταξύ άλλων και με τα προαναφερθέντα προγράμματα και η τρίτη με θέματα ηλεκτρονικών συστημάτων. Ενόψει της βαρύτητας που πρέπει να αποδίδεται σε ένα τμήμα προγραμματισμού ενός δήμου, και ως προς τον ίδιο τον προγραμματισμό, αλλά και ενόψει των δυνατοτήτων άντλησης σημαντικών κεφαλαίων, ο αριθμός των δύο ενασχολούμενων με το αντικείμενο αυτό, σαφώς θα πρέπει να κριθεί ως ανεπαρκής. Η επένδυση σε ειδικό ή ακόμη και εξειδικευμένο προσωπικό σε μία Υπηρεσία η δραστηριότητα της οποίας δύναται να αποφέρει κεφάλαια μεγαλύτερα των ιδίων πόρων του Οργανισμού επιφέρει αναμφισβήτητα μία σημαντική προστιθέμενη αξία. Το ίδιο ισχύει και για τις Υπηρεσίες εκείνες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα σύνταξης μελετών σχετικών με το αντικείμενο και τις αρμοδιότητές τους. Τούτο διότι η χρήση ιδίων μέσων για την υποβολή προτάσεων ένταξης σε προγράμματα χρηματοδότησης διευκολύνει την εκάστοτε σχετική προσπάθεια, αφού εξοικονομούνται χρόνος και έξοδα. Επιπλέον, η εξωτερική ανάθεση σύνταξης μιας μελέτης έχει ως συνέπεια μία δαπάνη, η οποία σε περίπτωση μη υλοποίησης του σχετικού έργου, αποβαίνει όχι μόνο περιττή, αλλά συχνά και αναιτιολόγητη σε επίπεδο ελέγχου νομιμότητας δαπανών.

Στον Δήμο Αλεξανδρούπολης, και συγκεκριμένα σε σχέση με τη σύνταξη και υποβολή προτάσεων για την ένταξη έργων σε επιδοτούμενα προγράμματα, παρατηρείται, ότι αυτές συχνά πραγματοποιούνται από τους εκάστοτε αρμοδίους σχετικά με το αντικείμενο του έργου υπαλλήλους, λ.χ. σύνταξη προτάσεων για χρηματοδότηση από στελέχη της Τεχνικής Υπηρεσίας. Διαπιστώνεται, ότι η σχετική κατάρτιση των εκάστοτε υπαλλήλων, συχνά εξαντλείται στην ανάλογη εμπειρία των ιδίων και την ευκαιριακή συμμετοχή τους σε σεμινάρια σχετικά με την

ενημέρωση υπαλλήλων ΟΤΑ για προγράμματα χρηματοδότησης εν γένει, και ποτέ στην εξειδικευμένη κατάρτιση.

Β. Δυνατότητα χρηματοδότησης έργων που αποτελούν στόχοι του Δήμου Αλεξανδρούπολης σύμφωνα με το Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα

1. Το Γραφείο Ενέργειας του Δήμου Αλεξανδρούπολης ασχολείται το τελευταίο χρονικό διάστημα εκτενώς με την προσπάθεια υλοποίησης πρωτοπόρων για την Ελλάδα ενεργειακών έργων. Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος αποβλέπει πλέον στην αδειοδότησή του για την εκμετάλλευση γεωθερμικού πεδίου εβρισκόμενου στη Δημοτική Ενότητα Τραϊανούπολης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η προσπάθεια εύρεσης χρηματοδότησης του έργου γίνεται με τη βοήθεια της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΣΠΑ, δηλαδή της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης.⁵⁹

Ένας άλλος τρόπος θα μπορούσε να είναι η ένταξη του έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» ή στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία». Παρατηρείται εν προκειμένω, ότι η φύση των εν λόγω έργων, και δη η πρωτοπορία αυτών, έχουν ως συνέπεια την παροχή στήριξης της πολιτείας, και συγκεκριμένα δια μέσω της Περιφέρειας, και ως εκ τούτου αναμένεται η σε κάθε περίπτωση επιτυχής ένταξη αυτών.

2. Η υποβληθείσα πρόταση για τη Στρατηγική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης από το Δήμο Αλεξανδρούπολης με σκοπό τη χρηματοδότηση της υλοποίησής της από το ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης έλαβε ήδη την πρώτη σε σειρά κατάταξης αξιολόγηση⁶⁰ από το ως άνω πρόγραμμα με συνέπεια την ένταξη μεγάλων τμημάτων του εγχειρήματος αυτού στη χρηματοδότηση του ΠΕΠ ΑΜΘ. Επειδή όμως ο μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων στο ΠΕΠ ΑΜΘ πράξεων έχει οριστεί στο ποσό των 8.600.00 €⁶¹ ανά επιχορηγούμενο δήμο, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης, θα πρέπει είτε να καλύψει τα υπόλοιπα έργα του σχεδίου του με ίδιους πόρους, είτε να αναζητήσει κι άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Σχετικά προσφέρονται τα τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, όπως το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», αλλά και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

⁵⁹ <http://www.ert.gr/alexandroupoli-stin-teliki-efthia-o-dimos-gia-na-pari-tin-proti-adia-geothermias/>

⁶⁰ <http://www.alexpolis.gr/default.asp?static=101&id=5139>

⁶¹ http://www.eydamth.gr/lib/articles/newsite/ArticleID_678/BAA.pdf, σελ. 4

Οι περιλαμβανόμενες στο σχέδιο ΒΑΑ του Δήμου Αλεξανδρούπολης πράξεις «επιμόρφωση στελεχών του τουριστικού τομέα», «βελτίωση των ικανοτήτων 180 στελεχών στον τομέα των τουριστικών καταλυμάτων» και «βελτίωση των ικανοτήτων 300 επιχειρηματιών και στελεχών διαφόρων κλάδων παροχής υπηρεσιών και εμπορίου» δύνανται να ενταχθούν τόσο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», όσο και στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», το οποίο έχει ως άξονα προτεραιότητας 2 την «προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις».

Καθόσον το σχέδιο ΒΑΑ του Δήμου Αλεξανδρούπολης προβλέπει παρεμβάσεις ανάπλασης της παραλιακής ζώνης ενδείκνυται και η υποβολή πρότασης ένταξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», το οποίο στον άξονα 12 περιλαμβάνει δράσεις πολεοδομικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη βιώσιμων και έξυπνων πόλεων, πιλοτικά προγράμματα ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων περιοχών και θαλάσσιας χωροταξίας.

Επίσης δεν αποκλείεται σχετικά η ένταξη στα προγράμματα Interreg Europe ο 'Μεσογειακός Χώρος' (MED) 2014 – 2020, Interreg Balkan Mediterranean (BALKAN MED) 2014 – 2020, CBC – MED (Μεσόγειος), στο Πρόγραμμα "Ορίζοντας 2020" (HORIZON 2020) η LIFE 2014-2020 – Πρόγραμμα «Ευρώπη για τους Πολίτες 2014-2020» καθώς και στο Πρόγραμμα URBACT. Βέβαια η ένταξη σε προγράμματα συνεργασίας ή εδαφικής συνεργασίας απαιτούν πέρα από την εύρεση των απαιτούμενων εταίρων συνήθως και μεγαλύτερη προεργασία απ' ότι τα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

3. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» και δη στον άξονα 10 αυτού, ο οποίος στοχεύει στην εφαρμογή στρατηγικών επίτευξης χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές, αλλά και στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», το οποίο στον άξονα προτεραιότητας 3 προβλέπει την ενεργειακή αναβάθμιση στα δημόσια κτίρια, εντάσσεται και ο στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αλεξανδρούπολης που αφορά την ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων.

4. Ο στόχος της «εφαρμογής σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας για τη διευκόλυνση της εσωτερικής λειτουργίας του Δήμου και την εξυπηρέτηση του πολίτη» δύνανται να χρηματοδοτηθεί με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020» το οποίο στον άξονα 4

προβλέπει δράσεις για την ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στις 11 περιφέρειες.

5. Ένας από τους μεγάλους στόχους του Δήμου Αλεξανδρούπολης είναι η δημιουργία ενός διαμετακομιστικού κέντρου σε αγροτεμάχιο ιδιοκτησίας του έκτασης 486 στρεμμάτων που βρίσκεται μεταξύ του αεροδρομίου και του λιμανιού. Ολόκληρο το έργο προσδοκάται να υλοποιηθεί με ιδιωτική πρωτοβουλία από τον ανάδοχο της προγραμματισμένης διακήρυξης εκμίσθωσης με συγκεκριμένο σκοπό, ήτοι τη δημιουργία διαμετακομιστικού κέντρου με τις αντίστοιχες υποδομές. Λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι ένας εκ των βασικών στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορές Περιβάλλον» είναι η ανάπτυξη ανταγωνιστικών, υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εμπορευματικών μεταφορών και παρά το γεγονός ότι η Αλεξανδρούπολη δεν συγκαταλέγεται στα εντός του προγράμματος προβλεπόμενα εμπορευματικά κέντρα⁶², ο Δήμος Αλεξανδρούπολης σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή θα πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα ένταξης των αναγκαιών παρεπόμενων ή επιβοηθητικών έργων στο ως άνω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Γ. Συμπεράσματα

Δεν είναι τυχαίο ότι συχνά παρατηρούμε την προαναφερθείσα ευκαιριακή άντληση ευρωπαϊκής χρηματοδότησης από τους δήμους μας. Αυτή προκύπτει από το γεγονός ότι συχνά συγκεκριμένα έργα, τα οποία ούτως η άλλως είναι αναγκαία για τους περισσότερους δήμους εμφανίζονται να εντάσσονται εύκολα, καθόσον προβλέπονται ρητά ως επιλέξιμα. Τέτοια έργα είναι για παράδειγμα τα παραδοσιακά έργα ύδρευσης και αποχέτευσης και ως εκ τούτου παρατηρήθηκε στους περισσότερους δήμους η ένταξη αυτών σε προγράμματα ΕΣΠΑ, αλλά και η επίσης παρατηρηθείσα δημιουργία ή αναβάθμιση σχολικών μονάδων ή παιδικών σταθμών.

Επίσης διαπιστώνεται, ότι σχετικά με τα προγράμματα τα οποία υποστηρίζονται από τις τοπικές διαχειριστικές αρχές υπάρχει καλύτερη προετοιμασία, η οποία οφείλεται στην αμεσότητα, αλλά και στην πιο έγκαιρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων φορέων, με συνέπεια αυτοί να δύνανται να λάβουν τα απαιτούμενα για την ένταξή τους μέτρα αποτελεσματικότερα.

Σε ότι αφορά τα λοιπά ευρωπαϊκά προγράμματα, για να είναι δυνατή η αξιοποίηση αυτών, απαιτείται ένας μακροπρόθεσμος σχεδιασμός. Οι ενδιαφερόμενες υπηρεσίες οφείλουν να ενημερώνονται από την αρχή μιας προγραμματικής περιόδου για όλα εκείνα τα χρηματοδοτικά εργαλεία, τα οποία τις αφορούν, ώστε να είναι σε θέση να προβαίνουν στη συνέχεια στην επιλογή των

⁶² https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M10P001_1_5_el.pdf, σελ.8, 39, 41, 46, 47, 53

ενδεδειγμένων προγραμμάτων για την ένταξη σε αυτά των εγχειρημάτων τους, στη σύνταξη των απαιτούμενων προτάσεων μελετών κλπ. Τούτο διότι μόνη η ενημέρωση δια της επισήμου οδού, δηλαδή κατά το χρόνο που καταφθάνουν οι αντίστοιχες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή αιτήσεων στους φορείς, δεν αρκεί, αφού το χρονικό σημείο εκείνο είναι συνήθως ελάχιστο χρόνο πριν τη λήξη των προθεσμιών και συχνά με την επισημείωση του κατ' επείγοντος.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι συνεπώς η έγκαιρη ενημέρωση, η εμπειρία και εξειδίκευση του ενασχολούμενου με τα ευρωπαϊκά προγράμματα προσωπικού. Εξάλλου η εμπειρία του υποψηφίου προς ένταξη σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα φορέα συχνά αποτελεί ένα εκ των κριτηρίων της αντίστοιχης αξιολόγησης με συνέπεια αυτό να επισημάνεται συχνά ως προσόν κατά την υποβολή προτάσεων.

Η εμπειρία είτε αποκτάται αυτοπροσώπως, είτε λαμβάνεται από εξωτερικούς παράγοντες μέσω αντιστοιχών συνεργασιών, από τη διαχειριστική αρχή ή από ιδιώτες. Σε κάθε περίπτωση, για τον φορέα εκείνον, ο οποίος προσδοκά την μακροπρόθεσμη και όχι μόνον ευκαιριακή χρήση αυτών των χρηματοδοτικών εργαλείων, η επένδυση στην εξειδίκευση των σχετικών υπηρεσιών, ήτοι του αρμοδίου προσωπικού καθίσταται αναπόφευκτη.

Τούτο διότι, όπως προαναφέρθηκε, η εξειδικευμένη αυτή κατάρτιση των αρμοδίων υπαλλήλων προσδίδει μία σημαντική προστιθέμενη αξία στη λειτουργία των δήμων, καθόσον οι οικονομικοί πόροι αυτών είναι πλέον περιορισμένοι. Η προστιθέμενη αυτή αξία συνίσταται στη δυνατότητα καλύτερης σχετικής απόδοσης των εν λόγω υπάλληλων, οι οποίοι αυξάνει την πιθανότητα εύρεσης εξωτερικής χρηματοδότησης. Με άλλα λόγια αυξάνεται η χρησιμότητα του εκάστοτε υπαλλήλου, ο οποίος όντας ειδικώς καταρτισμένος, θα είναι πλέον σε θέση να αντλήσει υπέρογκα σε σχέση με το υπαλληλικό του κόστος και το κόστος κατάρτισής του, ποσά. Η επένδυση λοιπόν στην στελέχωση εξειδικευμένων στην άντληση χρηματοδότησης υπαλλήλων δεν μπορεί παρά να είναι κερδοφόρα για τον ΟΤΑ, όπως θα ήταν και για κάθε ιδιωτική επιχείρηση, αλλά και ακόμη περισσότερο. Εφαρμόζοντας ακόμη και τις αρχές της ελεύθερης αγοράς και της λειτουργίας των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, η ειδική κατάρτιση είναι επιβεβλημένη, αφού το κόστος κατάρτισης ενός υπαλλήλου κατά κοινή πείρα δεν αποτελεί κάποια σημαντική δαπάνη, σε σχέση με το σύνολο του κύκλου εργασιών μιας τέτοιου μεγέθους επιχείρησης. Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ο εν λόγω υπάλληλος δεν κατορθώσει να αντλήσει τα προσδοκώμενα ποσά, ο καταρτίζων το προσωπικό του ΟΤΑ, δεν χάνει την σχετική επένδυσή του, όπως θα κινδύνευε να την χάσει αντίστοιχα η ιδιωτική επιχείρηση, αφού ο υπάλληλος του παραμένει στον οργανισμό, διοχετεύοντας σε αυτόν τη γνώση του, και σπάνια αλλάζει εργοδότη.

Μία σύγχρονη διαχείριση των έργων, δηλαδή των επενδύσεων των δήμων γενικώς, και του Δήμου Αλεξανδρούπολης συγκεκριμένα, σημαίνει επενδυτική διαχείριση σύμφωνα με σύγχρονους επιχειρηματικούς κανόνες. Η λήψη της απόφασης εάν ο δήμος θα προβεί ή όχι στην υλοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου θα πρέπει να λαμβάνεται συνετά, αφηρημένα και ανεξάρτητα από την ενδεχόμενη επιχορήγησή του. Διότι η απόφαση ορθό είναι να στηρίζεται στο αποτέλεσμα της εξέτασης της χρησιμότητας, της αποδοτικότητας και της αναγκαιότητας του έργου για την επιχείρηση, εν προκειμένω για τον δήμο.

Στο πλαίσιο αυτής της λογικής, ορθώς θεσπίσθηκε ο υποχρέωση των ΟΤΑ για τη σύνταξη επιχειρησιακών προγραμμάτων, ή άλλως, στη γλώσσα των επιχειρήσεων, «business plan». Ακολουθώντας όμως τους επιχειρηματικούς κανόνες, αυτούς της ελεύθερης αγοράς, και διαπιστώνοντας ότι η εφαρμογή αυτών δεν μπορεί παρά να είναι ωφέλιμη σε όλα εκείνα τα σημεία, στα οποία δεν έρχεται σε αντίθεση με βασικές αρχές που διέπουν τη λειτουργία των ν.π.δ.δ., το συμπέρασμα είναι το εξής. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν μπορεί να σταματά στο γενικό σχεδιασμό, όπως αυτός έχει πλέον παγιωθεί, αλλά θα πρέπει να επεκτείνεται και σε επί μέρους σχεδιασμούς και πιο συγκεκριμένα υπολογισμούς επί τη βάση των προαναφερθέντων κανόνων. Αυτό θα σήμαινε, ότι προ της λήψεως αποφάσεως για την υλοποίηση του κάθε έργου, μικρού ή μεγάλου, θα συντάσσονταν ένα ρεαλιστικό «business plan», και όχι μόνον μία περιπτωσιακά απαραίτητη μελέτη. Αυτό το «business plan» θα πρέπει να αποτελεί τη βάση της λήψεως κάθε απόφασης, ακριβώς σαν αυτή να ήταν επιχειρηματική. Και τούτο παρόλο που οι παράγοντες που θα το διαμορφώνουν μπορεί να απέχουν από τους συνήθεις παράγοντες τις ελεύθερης οικονομίας, η οποία αποσκοπεί κυρίως στην κερδοφορία. Η κερδοφορία ή κερδοσκοπία εν προκειμένω δύνανται να αντικαθίστανται από όλα εκείνα τα κριτήρια και οφέλη στα οποία αποσκοπούν τα έργα των ΟΤΑ. Η αναγκαιότητα της εφαρμογής της ιδέας των επιχειρησιακών προγραμμάτων όμως παραμένει. Εάν λοιπόν το εκάστοτε έργο σύμφωνα με το ειδικώς καταρτισθέν επιχειρησιακό σχέδιο φέρεται να αποφέρει το προσδοκώμενο αποτέλεσμα, η λήψη της αντίστοιχης απόφασης διευκολύνεται. Εάν σε αυτήν την περίπτωση πρόκειται για αναπτυξιακό έργο, καθίσταται σαφές, ότι η λήψη της απόφασης δεν μπορεί να τίθεται σε εξάρτηση από την ένταξη ή μη του έργου σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Τουλάχιστον όχι, εάν η υλοποίησή του είναι δυνατή με άλλα μέσα, είτε πρόκειται για ιδίους πόρους, για ανάληψη χρέους, ή ακόμη και για άλλες μορφές υλοποίησης, όπως για παράδειγμα τη σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

Σαφώς όμως και όλοι οι προδιατυπωμένοι στο πλαίσιο του κάθε χρηματοδοτικού προγράμματος στόχοι έχουν σκοπό, μεταξύ άλλων, και την παρότρυνση των εν δυνάμει επωφελούμενων φορέων να προσανατολιστούν στους στόχους αυτούς. Αυτή εξάλλου η θεσμοθέτηση αποτελεί την άσκηση πολιτικής στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί το μεγάλο κάδρο για τον καθορισμό της κατεύθυνσης που αυτή θέτει για το σύνολο των μελών της και των συνεργαζομένων με αυτήν τρίτων χωρών, δηλαδή το ευρύ, το μεγάλο σχέδιο. Κατά την υλοποίηση του σχεδίου της όμως χωρούν πολλές επιλογές, με βασικότερη τη λήψη απόφασης σε κάθε πολιτικό επίπεδο, περί ακολούθησης της προχαραγμένης ευρωπαϊκής πολιτικής και κατ' επέκταση των στόχων αυτής, η όχι.

Σε κάθε περίπτωση, οι προαναφερόμενοι κανόνες λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς, και η επιβεβλημένη εφαρμογή αυτών, αλλά και οι πολυάριθμες δυνατότητες που παρουσιάζονται από πλευράς χρηματοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπάγονται την υποχρέωση του κάθε ΟΤΑ να λαμβάνει υπόψη όλους εκείνους τους παράγοντες οι οποίοι απαρτίζουν και εξυπηρετούν το εκάστοτε δικό του μικρό η μεγάλο σχέδιο.

Ως εκ τούτου «Ό,τι φέρνει ανάπτυξη, επιτρέπεται να χρηματοδοτείται και με την ανάληψη χρέους»

Βιβλιογραφία

- http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_el.htm
- http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/nomos_kallikrati_9_6_2010.pdf
- http://www.alexpolis.gr/assets/ETOS_2016/epix2015_2019.pdf, σελ. 67-70
- <http://www.europarl.europa.eu/brussels/website/media/Lexikon/Pdf/Konvergenz.pdf>
- http://www.hellaskps.gr/programper4/files/NSRF_VERSION_GR_SFC_260107.pdf, Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς 2007-2013, επίσημο κείμενο, σελ.5, 93 επ.
- http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_10_505
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/7%CE%98%CE%A9%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%A6%CE%95?inline=true>
- <http://alexpolis.gr/assets/2016/innosity.pdf>
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%99%CE%A9%CE%A7%CE%A9%CE%A8%CE%9F-13%CE%A4?inline=true>
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/7%CE%918%CE%97%CE%A9%CE%A8%CE%9F-1%CE%A5%CE%99?inline=true>
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A96%CE%A5%CE%9F%CE%A9%CE%A8%CE%9F-44%CE%9B?inline=true>
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/77%CE%A6%CE%A5%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%A574?inline=true>,
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/730%CE%A8%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%A1%CE%9F%CE%A4?inline=true>
- <https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%966%CE%93%CE%A9%CE%A8%CE%9F-%CE%9587?inline=true>
- http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_41_520;
- http://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/FEK_monimos_rev.pdf/125204a0-726f-46fe-a141-302d9e7a38dc
- http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_36_516;
- http://anaptyxi.gov.gr/Analytika.aspx?mod=1&act=search&dim=01_20_511;
- http://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/FEK_monimos_rev.pdf/125204a0-726f-46fe-a141-302d9e7a38dc
- <http://anaptyxi.gov.gr/Analiseis/Analytika2.aspx?mod=1&~>
- <https://www.espa.gr/el/pages/staticOPAnatMacedoniaThraki.aspx>
- Περίληψη για τους Πολίτες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης 2014 – 2020, Δεκέμβριος 2014, σελ. 6-15
- https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M1OP001_1_5_el.pdf, σελ. 47-49
- <http://www.antagonistkotita.gr/epanek/secretariat1.asp>
- http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles0/%CE%95%CE%A0%CE%91%CE%BD%CE%95%CE%9A%20_%CE%A3%CF%8D%CE%BD%CE%BF%CF%88%CE%B7_.pdf, σελ7
- https://www.espa.gr/elibrary/Metarrythmisi_Dimosiou_2014GR05M2OP001_1_2_el.pdf, σελ.282
- <http://www.epdm.gr/index.php>

https://www.espa.gr/elibrary/Metarrythmisi_Dimosiou_2014GR05M2OP001_1_2_el.pdf, σελ. 31

<https://www.espa.gr/el/pages/staticOPEpanadvn.aspx>

https://www.espa.gr/elibrary/Anthr_Dynamiko_Ekpaideysi_2014GR05M9OP001_1_4_el.pdf, σελ. 38-44

https://www.espa.gr/elibrary/EP_Anthropino_dynamiko_Ekpaideysi_Impl_Rep_2015_Citizens_Summary.pdf, σελ.1

<https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Bulgaria.aspx>

<https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Italy.aspx>

<https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Cyprus.aspx>

<https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-Albania.aspx>

<https://www.espa.gr/el/Pages/staticInterregGreece-FYROM.aspx>

[https://www.espa.gr/elibrary/CP_Balkan-Mediterranean_2014-2020_\[v1.3\].pdf](https://www.espa.gr/elibrary/CP_Balkan-Mediterranean_2014-2020_[v1.3].pdf), sel.6-19

<https://www.espa.gr/el/pages/staticInterregBalkanMed.aspx>

http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/PO_Med/EN_PC_SFC_vs_FINAL.pdf, σελ. 43, 52, 72, 89

http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/evenement_annuel_Med/Adrion_Programme.pdf, ολόκληρο

<http://www.fundingprogrammesportal.gov.cy/easyconsole.cfm/page/programme/fsId/29>

<http://www.interregeurope.eu/about-us/what-is-interreg-europe/>

<http://urbact.eu/urbact-glance>

<http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr9990-31032016.pdf>, σελ.2, 5

https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/H2020_EL_KI0213413ELN.pdf, σελ. 7-11

<http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr22579-080716.pdf>, σελ.2

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv%3A0J.L_.2013.347.01.0185.01.ENG

<http://www.eib.org/products/advising/elena/index.htm>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1391&from=EL>

<http://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest>

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/de/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.8.2.html

<http://www.jaspers-europa-info.org/content/eligible-countries>

http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/special-support-instruments/jaspers/

<http://www.eib.org/products/advising/jaspers/index.htm>

<https://www.jessicafund.gr/index.php/about-jessica/what-is-jessica/>

<https://www.jessicafund.gr/index.php/about-jessica/how-it-works/>

<http://www.alexpolisroutes.gr/index.php>

<http://www.ert.gr/alexandroupoli-stin-teliki-efthia-o-dimos-gia-na-pari-tin-proti-adia-geothermias/>

<http://www.alexpolis.gr/default.asp?static=101&id=5139>

http://www.eydamth.gr/lib/articles/newsite/ArticleID_678/BAA.pdf, σελ. 4

https://www.espa.gr/elibrary/Metafores_Perivallon_2014GR16M1OP001_1_5_el.pdf, σελ.8, 39, 41, 46, 47, 53
53

Παράρτημα 1) Πίνακας Excel (Δεδομένα Δήμων)

Δήμος	Αριθμός έργων ΕΣΠΑ	Ποσό ΕΣΠΑ από έργα των δήμων	Πληθυσμός Δήμου	Έκταση σε km2	Κατά κεφαλή ΑΕΠ- Στοιχ. Περι. Ενότητας	Πυκνότητα Πληθυσμού	Συν. ποσό χρηματοδότησης έργων ΕΣΠΑ στην περιφ. των δήμων	Ποσό από έργα των δήμων/Συν. ποσό χρηματοδότησης έργων	Μέσος όρος ποσού χρηματοδότησης ανά έργο των δήμων
Αλεξανδρούπολης	30	34.556.495	72.959	1.217,00	12.019	59,9	58.971.474	0,585986625	1151883,167
Νεάπολης- Συκεών	8	5.201.320	84.741	12,9	13.513	6.569,10	9.293.674	0,559662411	650165
Κατερίνης	18	20.480.782	85.851	681,9	10.644	125,9	34.765.145	0,589118268	1137821,222
Πέλλας	11	7.178.559	63.122	669,2	11.383	94,3	17.184.929	0,4177241	652596,2727
Τρικκαίων	17	14.382.489	81.355	607,6	11.304	133,9	30.222.306	0,475889861	846028,7647
Αιγάλεω	3	5.500.771	69.946	6,5	11.271	10.844,30	23.460.622	0,234468251	1833590,333
Αγίων Αναργύρων-Καματερού	7	6.063.764	62.529	9,2	11.271	6.833,80	17.620.790	0,344125547	866252
Ιλίου	6	4.518.785	84.793	9,3	11.271	9.166,80	5.258.986	0,859250243	753130,8333
Βύρωνος	6	24.548.588	61.308	9,2	31.604	6.663,90	25.351.412	0,968332178	4091431,333
Αγίας Παρασκευής	6	4.692.450	59.704	7,9	25.179	7.557,50	15.518.375	0,302380243	782075
Αμαρουσίου	7	7.985.209	72.333	12,9	25.179	5.607,20	24.455.282	0,326522876	1140744,143
Παλαιού Φαλήρου	2	1.861.340	64.021	4,6	18.498	14.009,00	5.669.037	0,328334424	930670
Γλυφάδας	4	2.244.672	87.305	25,4	18.498	3.437,20	4.408.726	0,509143004	561168
Καλαμάτας	22	24.098.613	69.849	440,3	12.155	158,6	44.041.082	0,547184853	1095391,5
Λέσβου	42	23.693.761	86.436	1.632,80	13.211	52,9	105.506.555	0,224571459	564137,1667
Κομοτηνής	39	27.545.767	66.919	644,9	9.954	103,8	36.805.788	0,748408566	706301,7179
Ξάνθης	30	16.620.655	65.133	495,1	9.805	131,6	43.282.167	0,384006998	554021,8333
Καβάλας	36	30.834.309	70.501	351,4	13.651	200,6	49.876.166	0,618217306	856508,5833
Σερρών	20	17.917.739	76.817	600,5	9.381	127,9	260.635.840	0,068746259	895886,95
Πυλαίας-Χορτιάτη	11	11.388.519	70.110	155,6	13.513	450,6	21.430.429	0,531418153	1035319,909
Βέροιας	20	23.097.127	66.547	796,5	11.065	83,5	59.610.726	0,387465957	1154856,35
Κοζάνης	38	48.102.371	71.388	1.071,30	17.465	66,6	62.072.996	0,774932323	1265851,868
Λαμιέων	27	22.293.828	75.315	947	13.197	79,5	29.737.841	0,749678768	825697,3333
Κορυδαλλού	3	7.514.049	63.445	4,3	18.550	14.686,30	11.308.902	0,664436654	2504683
Ηλιούπολης	3	2.519.587	78.153	12,7	31.604	6.144,10	4.323.943	0,582705877	839862,3333
Ζωγράφου	2	1.627.332	71.026	8,5	31.604	8.336,40	24.721.743	0,065825941	813666
Νέας Ιωνίας	4	1.688.503	67.134	3,5	25.179	19.181,10	1.851.408	0,912010211	422125,75
Κηφισιάς	9	7.850.473	70.600	35,1	25.179	2.011,40	12.607.718	0,622672001	872274,7778
Νέας Σμύρνης	3	1.955.260	73.076	3,5	18.498	20.760,20	2.991.063	0,653700708	651753,3333

Παράρτημα 2) Παλινδρομήσεις

Μεταβλητές/ Παλινδρομήσεις	(1)	(2)	(3)	(4)
Εξαρτημένες Μεταβλητές				
ΕΣΠΑ Αρ. Έργων	X	X	X	X
Ανεξάρτητες Μεταβλητές				
Πληθυσμός	0.0002153 (0.71)			
Επιφάνεια χλμ²		0.0244247* ** (11.87)		
ΑΕΠ κατά κεφαλήν της Περιφέρειας			- .000934*** (-3.14)	
Πυκνότητα πληθυσμού				- .0014436*** (-5.22)
Σταθερά	- 0.9956511** * (-0.05)	5.999654** * (5.55)	30.2296*** (5.59)	22.14016*** (9.89)
Παρατηρήσεις	30	30	30	30
Διορθωμένη Μεταβλητότητα (Adjusted R-squared)	-0.0173	0.7242	0.2338	0.4752

Μεταβλητές/ Παλινδρομήσεις	(5)	(6)	(7)	(8)
Εξαρτημένες Μεταβλητές				
Ποσό ΕΣΠΑ	X	X	X	X
Ανεξάρτητες Μεταβλητές				
Πληθυσμός	-.1803938 (-0.00)			
Επιφάνεια χλμ²		20213.88** * (6.08)		
ΑΕΠ κατά κεφαλήν της Περιφέρειας			-582.3805* (-1.92)	
Πυκνότητα πληθυσμού				- 1255.638** * (-4.58)
Σταθερά	1.36e+07 (0.66)	6559746 (3.51)	2.34e+07** * (4.24)	2.02e+07** * (9.11)
Παρατηρήσεις	30	30	30	30
Διορθωμένη Μεταβλητότητα (Adjusted R-squared)	-0.0357	0.5536	0.0845	0.4077

Μεταβλητές/ Παλινδρομήσεις	(9)	(10)	(11)	(12)
Εξαρτημένες Μεταβλητές				
Ποσό ΕΣΠΑ της Περιφέρειας	X	X	X	X
Ανεξάρτητες Μεταβλητές				
Πληθυσμός	966.8242 (0.85)			

Επιφάνεια χλμ ²		54654.05*** (3.09)		
ΑΕΠ κατά κεφαλήν της Περιφέρειας			-2410.216* (-1.97)	
Πυκνότητα πληθυσμού				-3377.194** (-2.56)
Σταθερά	-3.48e+07 (-0.42)	1.58e+07 (1.59)	7.54e+07*** (3.39)	5.27e+07*** (4.93)
Παρατηρήσεις	30	30	30	30
Διορθωμένη Μεταβλητότητα (Adjusted R-squared)	-0.0096	0.2279	0.0902	0.1605

Μεταβλητές/ Παλινδρομήσεις	(13)	(14)	(15)	(16)
<i>Εξαρτημένες Μεταβλητές</i>				
% ΕΣΠΑ του Δήμου ως προς την Περιφέρεια	X	X	X	X
<i>Ανεξάρτητες Μεταβλητές</i>				
Πληθυσμός	1.27e-07 (0.02)			
Επιφάνεια χλμ ²		-.0000105 (-0.11)		
ΑΕΠ κατά κεφαλήν της Περιφέρειας			3.55e-06 (0.56)	
Πυκνότητα πληθυσμού				2.29e-06 (0.32)
Σταθερά	.4968423 (1.22)	.5096725** * (9.06)	.4463971 (3.87)	.4939247** * (8.53)
Παρατηρήσεις	30	30	30	30
Διορθωμένη Μεταβλητότητα (Adjusted R-squared)	-0.0357	-0.0353	-0.0243	-0.0319

Μεταβλητές/ Παλινδρομήσεις	(17)	(18)	(19)	(20)
<i>Εξαρτημένες Μεταβλητές</i>				
Ποσό χρηματοδότησης ανά έργο των Δήμων	X	X	X	X
<i>Ανεξάρτητες Μεταβλητές</i>				
Πληθυσμός	-30.16916 (-1.54)			
Επιφάνεια χλμ ²		-218.0395 (-0.73)		
ΑΕΠ κατά κεφαλήν της Περιφέρειας			28.86956 (1.57)	
Πυκνότητα πληθυσμού				7.139524 (0.33)
Σταθερά	3202825** (2.10)	1103095*** (6.58)	541766.1 (1.62)	989294.3** * (5.68)
Παρατηρήσεις	30	30	30	30
Διορθωμένη Μεταβλητότητα (Adjusted R-squared)	0.1135	-0.0163	0.0479	-0.0317

Σημείωση: μεγέθη t εντός παρένθεσης, * στατιστικώς σημαντικά στο επίπεδο 1%, ** στατιστικώς σημαντικά στο επίπεδο 5%, * στατιστικώς σημαντικά στο επίπεδο 10%**